

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Доля

«Повсякчас
молюся
за наших
солдатів»

► СТОР. 8

Світ
без кордонів

Справа
LuxLeaks —
фіскальні
крадії проти свободи слова

► СТОР. 11

Допомога

Отримали
спецодяг

► СТОР. 13

№ 83 (6337)

СУБОТА, 7 ТРАВНЯ 2016 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

Пам'ять, Примирення, Перемога

Звернення Голови Верховної Ради України

Дорогі співвітчизники!

Цього року Україна вдруге відзначатиме День пам'яті та примирення. Символічно, що це відбуватиметься напередодні Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні та в умовах триваючої російської агресії і окупації частини української території новітнім загарбником.

Обов'язком кожного громадянина України є завжди пам'ятати про велику перемогу, глибоко шанувати ветеранів війни, учасників українського визвольного руху та жертв нацизму.

І сьогодні, коли російські імперські реваншисти забули гіркі уроки війни і заново розпалюють її у самому центрі Європи, коли Україна знову опинилася у вогні, переживаючи, за словами геніальної Ліни Костенко, «і жах, і кров, і смерть, і відчай, і клекіт хижої орди», вирішального значення набуває загальнонаціональне єднання українського суспільства заради нашої нової перемоги, заради щасливого майбутнього України у колі цивілізованих європейських держав.

Відаючи глибоку шану тим, хто понад сімдесят років тому захистив Батьківщину і весь світ від нацистської навали, що тоді прийшла із заходу, хочу від усього серця висловити слова подяки і підтримки нашим воїнам-захисникам, які зараз боронять незалежність і суверенітет України на сході. А також тим нашим співгромадянам, які, перебуваючи на тимчасово окупованих територіях, ризикуючи життям, докладають усіх зусиль для найскорішого відновлення цілості Української держави.

За біблійними канонами, зневіра є одним з найтяжчих гріхів. Тож не втрачаймо надії. За нами — правда. Ми боремось за мир на рідній і вільній землі. І ми — пам'ятаємо. Тому переконаний, що наша нова перемога — не за горами. Будьмо патріотами, єдиними та рішучими!

Зі святом, дорогі українці!

Переможемо!

Андрій ПАРУБІЙ.

Шана і подяка ветеранам— визволителям

На території столичного Національного музею історії України у Другій світовій війні вшанували безсмертний подвиг українського народу. Учасники урочистостей поклонилися пам'яті полеглих захисників у боротьбі за свободу Батьківщини. З нагоди Дня пам'яті та примирення і

Ветеран — учасник війни Володимир Слінченко та учні Київського професійного коледжу з посиленою військовою та фізичною підготовкою.

Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні на території меморіального комплексу відбулися урочисті військово-патріотичні заходи для молоді «За пам'ять, за славу, за честь...» за участі учнів ліцею-інтернату №23 «Кадетський корпус» (на знімку ліворуч).

Фото Сергія
КОВАЛЬЧУКА.

Більше фото тут —
www.golos.com.ua

події

Парламент працюватиме по-новому задля прозорості та ефективності

Учора Голова Верховної Ради України Андрій Парубій презентував зміни до Закону про Регламент в частині реформи парламенту як найвищого законодавчого органу задля підвищення його інституційної спроможності. У роботі законотворців передбачається багато новацій: як і у графіку роботи, так і для посилення відповідальності перед суспільством та співпраці з урядом.

► СТОР. 2

Понад сто школярів із Криму складають ЗНО на Херсонщині

До пунктів проведення зовнішнього незалежного оцінювання знань для тестування з української мови та літератури на Херсонщину приїхали 123 старшокласники з окупованого Криму та ще троє — з контрольованих сепаратистами районів Донеччини та Луганщини. Начальник обласного управління освіти і науки ОДА Євген Криницький каже, що вони прибули до обласного центру і сусідніх з анексованим півостровом Каланчацького, Чаплинського та Генієського районів краю. «Тим мешканцям Криму, кому потрібен тимчасовий дах над головою, запропонували місця в школах-інтернатах, — додав Євген Криницький. — Втім, багато хто з місцевих педагогів також бажає допомогти хлопцям та дівчатам, які погано орієнтуються у незнайомих

містах і селищах. Тому пропонують пожити кілька днів у своїх родинних», інформує наш власкор Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Візи стануть безплатними

Міністр закордонних справ України Павло Клімкін учора зустрівся із главою МЗС Румунії Лазарем Коменеску в Солотвині Закарпатської області. Як повідомляє прес-служба МЗС, вони обговорили питання двостороннього співробітництва й, зокрема, шляхи реалізації домовленостей, досягнутих під час візиту Президента України П. Порошенка в Румунію 21 квітня.

Також підписано Угоду про скасування оплати за оформлення довгострокових (національних) віз, завдяки якій українці та румуни зможуть безплатно отримувати дозволи на в'їзд і перебування терміном понад 90 днів, — це стало першим кроком реалізації квітневих домовленостей.

КОРОТКО

■ У селі Веприк Гадяцького району, що на Полтавщині, керівник земельпорядної служби області Вадим Чувпило вручив учасникам АТО документи на землю. Зокрема, 27 бійців отримали накази про передачу їм у власність ділянок сільськогосподарського призначення, ще четверо їхніх побратимів тепер мають дозволи на розроблення проектів землеустрою щодо відведення таких ділянок, повідомляє наш власкор Василь НЕІЖМАК.

■ У Сумах урочисто відкрили перейменовану вулицю, яка раніше носила ім'я Антонова, тепер — Олександра Оніщенка. Полковник СБУ, сумчанин Олександр Оніщенко загинув на Донбасі 5 травня 2014 року, прикриваючи собою бойових побратимів, за що був удостоєний звань Героя України та почесного громадянина Сум, інформує наш власкор Володимир ЧЕРНОВ.

МВФ зберіг прогноз зростання економіки України за підсумками 2016 року на рівні 1,5% (Укрінформ)

Парламент працюватиме по-новому задля прозорості та ефективності

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Над реформуванням Верховної Ради вже тривалий час працює спільна робоча група Європарламенту та українського парламенту, яка вже визначила основні механізми та етапи реформування. Ці напрацювання вилилися у доповідь, яку було представлено керівником місії Європарламенту Петом Коксом під час «Українського тижня» у Європарламенті в Брюсселі, та своєрідну «дорожню карту». І тепер настав час вводити ці теоретичні напрацювання в дію. «Реформування Верховної Ради — одне з найважливіших завдань, яке сьогодні стоїть перед усім суспільством, бо робота парламенту дуже часто є обличчям всієї української влади», — наголосив Андрій Парубій.

Першим кроком у комплексній реформі парламенту мають стати зміни до Регламенту Верховної Ради. Зміни — справді кардинальні. Зокрема, пропонується замість двох пленарних тижнів на місяць проводити три, відтак збільшиться кількість днів, коли депутати ухвалюватимуть рішення. Один тиждень депутати працюватимуть у виборчих округах. Окремого тижня роботи в комітетах не буде, однак буде збільшено кількість часу для роботи в комітетах, щоб депутати могли повноцінно опрацювати законопроекти, — так званий змішаний робочий тиждень.

Ще одна принципова новація — буде збільшено час для «Дня уряду». Замість «Години запитань до уряду» щоп'ятниці, яка нерідко перетворювалася на формальність, у понеділок пропонується проводити повноцінний «День уряду» — тригодинну дискусію між депутатами та урядовцями, яка триватиме з 11-ї до 14-ї години. «Переконаний, спільна дискусія між депутатами і урядом зможе забезпечити кращу якість законопроектів», — сподівається Андрій Парубій.

У вівторок та четвер — проведуть повноцінні пленарні засідання, ранкове (з 10-ї до 14-ї

години) і вечірнє (з 16-ї до 18-ї години).

У середу — увесь день пропонується відвести для роботи в комітетах. Завершиться цей день засіданням Ради комітетів (о 16-ї годині) — новоствореного органу, на якій має буде вироблено порядок денний парламенту на наступний пленарний тиждень.

У п'ятницю з 10-ї до 15-ї години депутати знову працюватимуть у комітетах, тимчасових спеціальних і слідчих комісіях, депутатських фракціях та групах, а о 15-ї годині — відбуватиметься засідання Погоджувальної ради лідерів депутатських фракцій і груп та голів парламентських комітетів, на якій буде затверджено остаточний проект порядку денного на наступний пленарний тиждень. Тож по понеділках погоджувальних рад більше не буде.

Низка новачки стосується підвищення якості законопроектів. Зокрема, пропонується, щоб кожен законопроект отримував обов'язкову висновки, «візу» чотирьох парламентських комітетів — бюджетного, а також із питань правової політики, антикорупційного та євроінтеграційного.

Законопроект про зміни до Регламенту Верховної Ради ще не зареєстрований у парламенті, бо спочатку має відбутися широка дискусія. Ще минулого четверга законопроект було надіслано всім народним депутатам.

Із наступного пленарного тижня за розпорядженням Голови Верховної Ради депутатам-прогульникам, котрі не відвідуватимуть пленарні засідання і не зареєструються, зарплату за цей день не нараховуватимуть.

А щоб уникнути зайвого «піару» і спинити законодавчий «спам», коли законопроекти вносяться до парламенту тисячами, розпорядженням Голови Верховної Ради на офіційному сайті парламенту буде прибрано відомості про кількість зареєстрованих кожним депутатом.

Голова Верховної Ради України Андрій Парубій, народний депутат України Світлана Заліщук, директор програми «USAID RADA» Ігор Когут.

«Громадський і суспільний тиск відіграватиме значну роль, щоб могли збільшити ефективність роботи парламенту, — вважає Андрій Парубій, — водночас Верховна Рада має великий потенціал, бо саме цей парламент прийняв пакет законів для отримання безвізового режиму, реформування і посилення української армії, все антикорупційне законодавство».

Однак від пропозиції місії Європарламенту — не транслювати засідання погоджувальних рад у прямому ефірі — вирішили відмовитися. Погоджувальні ради, а також «День уряду» і всі пленарні засідання й надалі будуть відкритими. Транслюватимуть і засідання парламентських комітетів.

Розробка змін до Регламенту — це лише перший крок і перший етап комплексної реформи парламенту. На наступних етапах буде реформування парламентського апарату, комітетів, розробка етичного кодексу народних депутатів.

«Швидко розпочата реформа парламенту є передумовою відновлення довіри до парламенту, і головне, щоб ця реформа була сприйнята і в парламенті, і в суспільстві», — вважає народний депутат України Світлана Заліщук. Водночас вона застерігає, що реформа парламенту не може стати «власністю» якоїсь політичної сили. На думку депутата, у процесі реформи парламенту важливо посилити

законодавчу і контрольну функції законодавчого органу, збільшити незалежність, підзвітність, відкритість і прозорість парламенту.

За позитивним прогнозом, упродовж наступних двох пленарних тижнів запропоновані зміни до Регламенту після обговорення з депутатськими фракціями будуть ухвалені за основу в першому читанні, у другому читанні та в цілому — в червні, а вже з вересня, з нової сесії, розпочнуть діяти.

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Учасники зустрічі.

Учора Голова Верховної Ради Андрій Парубій провів зустріч із представниками громадських організацій у приміщенні Реанімаційного пакета реформ. За словами співголо-

ви ради цієї організації Тараса Шевченка, співпраця із законодавцем триває вже давно. Вона була плідною ще тоді, коли Андрій Парубій обіймав посаду Першого заступника глави парламенту. Нині, вважають експерти, відкриваються особливі широкі перспективи для впровадження комплексних реформ.

Через дискусії до успіху

Із самого початку очільник парламенту зауважив, що налаштований передусім на дискусію, а не на висловлення свого власного бачення. «Ми маємо однакове коріння і однакове походження, — зауважив він, звертаючись до фахівців. — На Майдані всі були однакові». За словами Голови Верховної Ради, нині зроблено недостатньо, але багато.

«Вважаю, той факт, що багато з наших досягнень не донесені до суспільства — одна з найбільших проблем в цілому, — сказав А. Парубій. — Ми не вміємо правильно та ефективно доносити ті позитивні речі, які встигли напрацювати». Громадські експерти, фахівці, представники міжнародних організацій вказують на конкретні помилки, каже він, і називає це правильним підходом. Однак унаслідок того, що влада мовчить про позитивні досягнення, до суспільства доходить 80 відсотків негативної інформації, а це породжує зневіру і дезорієнтацію. «Я був і залишаюся переконаним у тому, що коли суспільство мобілізоване, коли воно має віру і бажання змінюватися, відбуваються всі успіхи», — підкреслив глава парламенту.

Спілкуючись із громадськими активістами, Голова Верховної Ради пригадав, як ухвалювався

пакет законів візової лібералізації, з яких лівова частина спрямована на боротьбу з корупцією. На Майдані не було ані міністрів, ані експертів, ні представників глави держави, нагадав А. Парубій, підкресливши, що за свої права плече в плече стояли люди, які хотіли змін. «Нині ми повинні зберігати отой спільний солідаризм людей, які за волею обставин опинилися в різних гілках влади, або експертному середовищі, — сказав він. — Упевнений, успіх реформ захований у дискусії, в публічному і відкритому обговоренні запропонованих ініціатив, у прийнятті спільного рішення. Називаю це «співучастю» і «співвідповідальністю».

Надія СМІЯН.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Андрій Парубій закликав депутатів підтримати законопроекти, необхідні для відновлення співпраці з МВФ

Голова Верховної Ради України Андрій Парубій у четвер провів нараду з представниками депутатських фракцій за участі Першого віце-прем'єр-міністра України Степана Кубіва та міністра Кабінету Міністрів Олександра Сасенка. У ході наради Голова Верховної Ради закликав парламентські фракції підтримати законопроекти, необхідні для відновлення співпраці з МВФ.

Під час обговорення питань, що можуть бути винесені на розгляд сесійної зали на наступному пленарному тижні, особливу увагу також було приділено законопроектам, спрямованим на посилення соціального захисту громадян України. Андрій Парубій висловив переконання, що це має стати пріоритетом для уряду країни.

Прес-служба апарату Верховної Ради України.

Реформи треба швидко й ефективно вводити в дію

Голова Верховної Ради України Андрій Парубій наголошує, що для нього «дуже важливо, щоб не просто говорили про реформи парламенту, а швидко і ефективно вводили їх в дію».

Про це він заявив в інтерв'ю одному інтернет-виданню. «Ця реформа буде важлива і для організації цього парламенту в цілому, і для збільшення ефективності його роботи. Треба, щоб робота була організована так, щоб у залі була достатня кількість депутатів, і ми могли б приймати відповідальні рішення», — сказав голова парламенту. Він підкреслив, що необхідною складовою цього має бути

поліпшення дисципліни парламентаріїв.

А. Парубій також повідомив, що відновлюватиме практику публікування на сайті Верховної Ради і в газеті «Голос України» інформації про присутність народних депутатів у залі. «Це має бути системне рішення і системна домовленість всіх політичних гравців, — зазначив він. — Ми маємо визнати: проблема дисципліни давно вийшла з проблеми організації роботи Верховної Ради на багато вищий рівень. Я не хочу говорити аж таких голосних слів — мовляв, це стало питанням національної безпеки. Але я близький до такого

визначення. Тому що, коли закони стосовно безпеки нашої держави та необхідні для співпраці з МВФ не приймаються тільки через відсутність депутатів, — я переконаний, що ця проблема виходить за межі просто дисципліни. І набуває набагато більшого і важливішого звучання».

Голова Верховної Ради зазначив, що роботу депутата з точки зору представницької функції добре розуміє зсередини. «І тому в мене є підстави думати, що я знайду правильну комунікацію з депутатами. Щоб ми змогли не просто підвищити дисципліну, а й виходити на прийняття важливих рі-

шень», — наголосив А. Парубій.

На переконання А. Парубія, «необхідно і закон про Регламент зробити таким, який би дозволив збільшити ефективність роботи Верховної Ради». Голова парламенту повідомив, що у два найближчі пленарні тижні наполягатиме на його розгляді. «Зміни до Регламенту були напрацьовані спільно з Комісією Європейського Союзу, більш відомою як Місія Кокса. Разом з цією Комісією ми багато місяців працювали над тим, щоб виробити пропозиції для покращення роботи Верховної Ради», — додав він.

Прес-служба апарату Верховної Ради України.

Реабілітація за кращим світовим досвідом

ГОТУЄТЬСЯ ЗАКОНОПРОЕКТ

На сході України продовжуються бойові дії, спричинені агресією з боку Росії. Відстоюючи незалежність нашої держави, українські військовослужбовці майже щодня отримують поранення, а деякі з них стають інвалідами. Тож реабілітація для них не менш важлива, ніж сам процес медичної допомоги. «На жаль, у нашій країні відсутня ефективна система відновлення. Цей процес потребує кваліфікованих фахівців, активного залучення сучасних технологій та створення новітніх багатопрофільних реабілітаційних центрів. Також недосконалою є відповідна законодавча база та відсутні єдині стандартизовані підходи щодо реабілітації населення», — зазначила заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я Ірина Сисоєнко.

Для ефективного розв'язання вищезазначених проблем за її ініціативи та групи провідних експертів у цій сфері з США, Канади та Ізраїлю було розроблено проект закону «Про попередження інвалідності та систему реабілітації в Ук-

раїні». Під час підготовки документа, зокрема, враховано рекомендації Всесвітньої організації охорони здоров'я, попередні висновки оціночної місії ВООЗ з вивчення системи реабілітації в нашій країні, Конвенції ООН про права інвалідів.

Також опрацьовано понад 100 пропозицій центральних органів виконавчої влади, наукових установ, громадських об'єднань фахівців медичної, психологічної та фізичної реабілітації, протезування й ортезування, Фонду соціального захисту інвалідів. Нині законопроект у профільному комітеті готують до розгляду.

Відповідно до проекту закону, в Україні буде

створена цілісна система реабілітації. Зокрема, воїни АТО отримають доступ до повноцінного відновлення як у спеціалізованих відділеннях медичних закладів, так і у профільних центрах та санаторіях. Процес реабілітації передбачає три рівні — первинний (стаціонарний), вторинний (відновлювальний) і третинний (підтримуючий).

Крім того, щорічно в межах видатків держав-

ного і місцевих бюджетів визначатиметься обсяг фінансування програм із попередження інвалідності, реабілітації та соціального захисту осіб з тимчасовим обмеженням життєдіяльності, інвалідів та ветеранів війни.

Надзвичайно важливим є порядок проведення медичної реабілітації, яка спрямована на відновлення здоров'я людини, попередження ускладнень, інвалідності тощо. Адже від її ефективності залежить застосування подальших видів реабілітації, їх тривалість та обсяг. Також законопроект передбачає створення міжвідомчого інформаційного простору з проблем інвалідності та реабілітації.

Сергій МЕЛЬНИК.

ЦИФРА

За інформацією Генерального штабу України, станом на кінець 2015 року поранення отримали приблизно дев'ять тисяч військовослужбовців, які потребують медичної, психологічної та фізичної реабілітації. Статус учасника отримали майже 121 тисяча бійців.

Ви́ла на маківці: Ляшко знайшов «себе» в зоні АТО й запропонував допомогу

Серед українських воїнів АТО на Донбасі воює боєць із позивним «Ляшко» і виголеним на голові зображенням вил.

Про це, опублікувавши відповідний знімок на своїй сторінці у Facebook, повідомив боєць ЗСУ Василь Дансер.

На цей пост відреагував і сам народний депутат від Радикальної партії.

«Друзі, хто знайомий із цим бійцем, передайте йому, будь ласка, від мене привіт. І запитайте, яка потрібна допомога. Взагалі, не забувайте про тих, хто на фронті, — кращих із кращих. Війна триває. І їм потрібна підтримка кожного з нас», — написав Олег Ляшко.

«Обозреватель».

Москаль проситься у відставку

Голова Закарпатської ОДА Геннадій Москаль надіслав офіційне звернення Прем'єр-міністру України Володимирові Гройсману, в якому застерігає від негативних процесів, які починають відновлюватися на Закарпатті з подачі окремих центральних структур.

«Зараз на Закарпатті йде повторення ситуації, яка призвела до кривавих подій 11 липня 2015 року в Мукачеві. І я не можу бути в ній стороннім спостерігачем. Подолати контрабанду в окремому регіоні за умов, коли центральні структури не тільки не допомагають, а навпаки — намагаються відновити тіньові схеми, — неможливо. Держава втратила контроль над ситуацією з незаконним видобутком бурштину, незаконним обігом наркотиків, вогнепальної зброї, злочинністю та іншими негативними процесами в суспільстві. А зараз Закарпаття віддається на відкуп контрабандистам і вмикається зелене світло для незаконного переміщення сигарет через державний кордон. Коли починалася боротьба з контрабандою, про такий розвиток подій мене попереджали. На жаль, ці попередження починають збуватися», — зокрема зазначає у зверненні керівникові уряду Г. Москаль.

Пізніше, в п'ятницю, Геннадій Москаль додав, що із сьомого травня йде у відпустку і з'явиться на роботі «тільки тоді, коли на посаду начальника Закарпатської митниці повернуть В. Колеснікова і коли в Києві перестануть розглядати Закарпаття як полігон для політичних торгів і експериментів».

Василь НИТКА.

Закарпатська область.

Без Радянського і Жовтневого

На Тернопільщині перейменовано два села, що носили на собі багаж комуністичного минулого. Завдяки постановам Верховної Ради село Радянське Кременецького району Тернопільської області отримало назву Великі Млинівці, а село Жовтневе Тернопільського району Тернопільської області тепер називається Соборним.

Процес перейменування від Радянського до Великих Млинівців був доволі тривалий. Але наразі цей населений пункт повернув собі історичну назву, під якою він згадується в писемних джерелах починаючи від XV століття.

— У 1964 році село Млинівці колишнього Почаївського району перейменовували на Радянське, — каже голова сільради Олександр Галевич, — Процес відновлення історичної назви було запущено ще на початку 90-х

років минулого століття, коли збори мешканців нашого села одностайно підтримали його перейменування з Радянського на Великі Млинівці. Але селу та сільраді з цим постійно не щастило: у 1993-му подання затвердили сільська, районна і Тернопільська обласна ради, але у Верховній Раді так і не розглянули документи. Згодом процедуру повторили ще раз, але знову безуспішно через бюрократичні перепони. І ось, згідно з парламентською поста-

новою від 25 листопада 2015 року Тернопільля втратило село Радянське, отримавши село Великі Млинівці.

А 4 лютого нинішнього року відповідною постановою перейменовано також село Жовтневе, яке тепер стало Соборним. Перша історична назва цього населеного пункту — Чернелів-Мазовецький. До 1944-го тут проживало багато поляків, яких місцеві називали мазурами (мазовами). Після Другої світової війни село стало Жуковим у пам'ять про командувача 1-го Українського фронту маршала Жукова, штаб якого розміщувався в цій місцевості під час завершальної стадії Проскурівсько-Чернівецької операції у 1944 році.

У квітні 2016 року «Голос України» опублікував такі закони:

2 квітня, №60

Закон України «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо проведення земельних торгів», №1012-VIII.

6 квітня, №62

Закон України «Про ратифікацію Конвенції Міжнародної організації праці про мінімальні норми соціального забезпечення №102», №1024-VIII.

Закон України «Про ратифікацію Угоди між Україною та Аргентинською Республікою про взаємну адміністративну допомогу з питань запобігання, розслідування та припинення митних пра-

вопорушень», №1025-VIII.

Закон України «Про ратифікацію Факультативного протоколу до Конвенції про права дитини щодо процедури повідомлень», №1026-VIII.

Закон України «Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Федеративної Республіки Німеччина про заснування Німецько-Української промислово-торговельної палати», №1027-VIII.

Закон України «Про ратифікацію Протоколу про сталий транспорт до Рамкової конвенції про охорону та сталий розвиток Карпат», №1028-VIII.

Закон України «Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі», №1029-VIII.

Закон України «Про внесення змін до статті 7 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» щодо забезпечення права на здобуття освіти», №1038-VIII.

14 квітня, №69

Закон України «Про внесення зміни до статті 40 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо порядку визначення заробітної

плати для обчислення пенсії», №1043-VIII.

Закон України «Про внесення змін до додатка №3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» щодо державної підтримки державних вугледобувних підприємств», №1063-VIII.

21 квітня, №73

Закон України «Про внесення зміни до статті 151 Закону України «Про кінематографію», №1046-VIII.

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про контррозвідувальну діяльність», №1052-VIII.

го тоталітарних режимів та заборону пропаганди їх символіки, прийнятий 9 квітня 2015 року, яким на офіційному державному рівні передбачено перейменування вулиць та населених пунктів, назви яких пов'язані з комуністичним тоталітарним режимом.

За словами сільського голови Михайла Дручка, процес перейменування не проходить гладко, дехто із селян відзначав, що звик до назви Жовтневе, асоціюючи його з назвою одного з місяців осені. Також люди не готові були змінювати документацію, пов'язану з перейменуванням. Однак після всіх баталій як на містечковому рівні, так і на всеукраїнському, в стінах Верховної Ради, Жовтневе таки стало Соборним.

Галина МИКОЛИН.

Тернопільська область.

Закон України «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Словацької Республіки про безоплатну передачу гелікоптера Ми-8ПС-9», №1054-VIII.

30 квітня, №80

Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про фермерське господарство» щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств», №1067-VIII.

Закон України «Про внесення зміни до статті 4 Закону України «Про особливості здійснення правочинів з державним, гарантованим державою боргом та місцевим боргом», №1081-VIII.

ПОВІДОМЛЕННЯ

З 10 травня по 8 червня 2016 року оголошується прийом документів на зайняття посад Директора, першого заступника та заступника Директора Державного бюро розслідувань.

Відповідно до статті 11 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» Комісія з проведення конкурсу на зайняття посад Директора Державного бюро розслідувань, його заступників, директорів територіальних органів та керівників підрозділів центрального апарату Державного бюро розслідувань оголошує конкурс на зайняття посади Директора Державного бюро розслідувань, першого заступника та заступника Директора Державного бюро розслідувань.

Документи від кандидатів, які бажають узяти участь у конкурсі, приймаються з 10 травня по 8 червня 2016 року включно.

Інформація щодо умов та строків проведення конкурсу розміщена на Урядовому порталі Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua/>

ЧИТАЧ ЗАПИТУЄ...

Сімейним фермам — державну фінансову підтримку

Андрій Босенко (Щиринський Херсонської області): «Нещодавно Верховна Рада ухвалила закон щодо стимулювання створення та діяльності сімейних фермерських господарств. Цікавить, чи всі родичі можуть виходити до таких господарств, чи це мають бути лише члени сім'ї? Чи можна залучати на сезонні роботи інших людей? Чи передбачена для сімейних фермерських господарств державна підтримка?»

Народний депутат від фракції ВО «Батьківщина» Вадим ІВЧЕНКО (на знімку):

— Сьогодні в Україні є 4,5 мільйона одноосібних селянських господарств, які створюють власну продукцію. Але досі вони не мали ні статусу, ні можливості торгувати на організованому ринку. Ухваливши цей закон, парла-

мент запровадив законодавчі та економічні умови для забезпечення порядку створення сімейних фермерських господарств, їх реєстрації та організації господарської діяльності. Тобто надав їм статус сільгоспвиробника. Держава наразі отримала дієвий інструмент, яким може забезпечити підтримку людей, що виробляють продукти харчування не лише для особистого споживання, а й для продажу. Чи не найважливіше те, що господарства отримують соціальний захист. Сімейні ферми матимуть державну фінансову підтримку та найголовніше — доступ до належного рівня ціни за вироблену продукцію.

Сімейне фермерське господарство повинно складатися лише з членів сім'ї. Його голова не може доручати виконання своїх обов'язків людині, яка працює за контрактом. Чи можна залучити до роботи інших громадян? Так. Але виключно для виконання сезонних та окремих робіт, які безпосередньо пов'язані з діяльністю господарства і потребують спеціальних знань чи навичок.

Це саме той фундамент, який дасть можливість з новою інтенсивністю розвивати аграрний сектор, створювати на селі робочі місця, розширювати перелік та підвищувати якість продовольчої продукції.

Читачі, запитуйте. Газета «Голос України» запрошує читачів ставити запитання народним депутатам, очільникам парламентських комітетів, міністрам та керівникам інших органів державної влади. Запитання надсилайте на електронні адреси: melya@golos.com.ua, mail@golos.com.ua. Відповіді виходитимуть у газеті та розміщуватимуться на сайті www.golos.com.ua в рубриці «Читач запитує...».

Перемога між реальністю та міфом

Відома істина, що першою жертвою війни є правда, сьогодні, як ніколи, знаходить своє підтвердження у схемі зусиль глашатаїв влади з легітимізації іншого трактування вітчизняної історії на основі спрощених та спримітизованих до межі конструкцій.

Як тут не згадати зауваження відомого дослідника Цветана Тодорова, що історичною пам'яттю можна зловживати по-різному: прославляти минуле до такої міри, що воно втрачає будь-який реальний сенс, а можна баналізувати його...

Відтак сьогодні, як ніколи, набуває актуалізації й інша аксіома: про війну мають визначальне право судити полеглі — вони пройшли її до кінця. Саме за правду їх примусили замовкнути навіки. А обов'язок суспільства — зберегти пам'ять про них такою, з якою вони жили та віврили, захищали свої домівки та сім'ї, свій рідний край і свою Вітчизну.

Про перемогу і переможених

На відміну від давніх ретрансляторів історичного знання — «сказателів» та літописців-хронікерів — інтерпретаційний інструментарій сучасних істориків незрівнянно різноманітніший: від макроісторичного наративу — до усної-й макроісторичного. Попри те, що це абсолютно нічого не змінює у самій історії (як реальності, що минула й, ніби, «скам'яніла»), для наших уявлень про неї це має найважливіше значення. Височіючи над сучасною «суєтою суєт», марнославленням і тимчасовими, кон'юнктурними раціями, минуле незворушно дає себе не тільки оглянути, поставити діагнози окремим «негараздам» і піднести злети, а й потішитися «глибоким проникненням» у сутнісні рушії історичних явищ, мотивації поведінки дійових осіб, «погратися» у припущення, залучаючи для цього зовсім контрпродуктивний, як для науки, умовний спосіб, виявити вражаючі уяву асоціації і вийти на «універсальні» висновки та узагальнення, що майже одразу завдяки зусиллям певних інстанцій чи інституцій набувають статусу «абсолютної істини», як правило, обов'язкової для всіх.

Та, коли оминати метафори, слід погодитися, по-перше, з тим, що науковці, за визначенням, володіють правом і обов'язком (які підлягають усілякому захисту, включно з нормативно-правовим) піддавати минуле «анатомуванню» всіма доступними засобами, якщо це вкладається в доволі простору номенклатуру наукових методик і прийомів. Більше того, імпровізаційно-творчі імпульси тут потрібні лише заохочувати, як і наукову експертизу та критику, що відіграють таку собі «санаційну» функцію. Звичайно, ця «розкіш творчої свободи» має регулюватися не тільки науковою, а й суспільною відповідальністю, певними моральними застереженнями, особливо коли йдеться про такі суперечливі ідеологічно перевантажені та емоційно забарвлені сторінки історії, як Друга світова війна.

Навіть усталені в науковому просторі поняття набувають різних сенсів, коли ними починають оперувати політики з метою маніпуляції масовою свідомістю. Оскільки головним, ключовим терміном, що визначає смисловий стрижень цього тексту, є «перемога», спробуємо визначити змістовне наповнення, якого йому надають представники різних наукових дисциплін, політики, самі учасники війни, громадяни сучасної України.

Етимологічно це слово походить від двох складових: «пере», тобто, те, що пов'язане з подоланням, переходом, і «могти» — здатності щось зробити. Поеднання двох компонентів утворює словосполучення, що означає певні надзусилля для досягнення конкретної мети, подолання тих чи інших несприятливих обставин, труднощів, випробувань: «перемогти біль», «перемогти хворобу», «перемогти суперника чи ворога» тощо. В «Тлумачному словнику української мови» перемо-

га визначається як «повний успіх у бою, остаточна поразка військ противників, звияга, перемога» (т. 3. с. 280).

У сучасній літературі з теорії історії воєнного мистецтва не існує чіткої дефініції перемоги у війні. «Успіх» стратегічної чи фронтової операції, тактичних дій оцінюються за певними параметрами. А от вичерпного визначення перемоги не сформульовано. Візьмемо на себе сміливість стверджувати, що перемога — це повна й безумовна капітуляція супротивника з усіма можливими юридичними, дипломатичними, соціально-економічними й політичними наслідками. Перемога Антигітлерівської коаліції над державами Осі в цілому відповідає цьому визначенню.

У жодній публікації не знайдемо слова «поразка», написаного з великої літери, хоча своїми історичними наслідками (особливо у віддаленій перспективі) деякі з них варті кількох великих перемог.

Переможени змушені знаходити якусь нову точку відліку і ставити нові цілі, досягнення яких потребує, по-перше, тверезої переоцінки помилок і власного гіркого досвіду; по-друге, пошуку нестандартних шляхів нівеляції статусу переможеного в правовій площині, а також в економічному змаганні з переможцями та іншими переможеними; по-третє, подолання синдрому переможеного, реабілітації суспільства, здобуття моральної компенсації через переформатування масової свідомості з ураженої комплексом «неповноцінності» в «інстинкт переможця» завдяки успішному розв'язанню низки найважливіших проблем, які завжди постають у стані переможених.

Натомість ті, хто виграв війну (насамперед держава й політикум), як правило, всіляко намагаються максимально скористатися з цього. У першу чергу це стосується легітимізації правлячого режиму, набуття дивідендів тими політичними силами, які «приклали руку» до перемоги.

«Ціна питання» при цьому є такою високою (особливо для режимів та партій), що вже сам факт перемоги експлуатується на всю можливу потужність. Піком цих зусиль вважається скаралізація явища: звідси — написання слова «Перемога» з великої літери, що спочатку надає їй епічного звучання, а згодом поступово перетворюється на «Великий міф переможної війни».

Перемоги у війні бувають різними, й оцінювати їх слід за цілим комплексом параметрів: суто воєнних, політичних, дипломатичних, правових, економічних, соціальних, морально-психологічних, гуманітарних тощо.

Для прикладу, війна за Фолклендські острови велася за межами території Аргентини та Великої Британії і завершилась перемогою останньої, що закріпила ці володіння за собою.

Друга світова війна завершилась тим, що німецька і японська сторони підписали акти про безумовну капітуляцію. Але Німеччина була повністю зайнята військими союзниками по Антигітлерівській коаліції і поділена на чотири зони окупації, в яких вся пов-

нота влади належала радянській, американській, британській і французькій адміністраціям. Натомість Японія, втративши, як і Німеччина, армію, частину територіальних володінь, окупована не була, хоча на її території залишилися американські військові бази.

Повномасштабна воєнна перемога «Об'єднаних Націй» доповнювалася дипломатичною, що одержало втілення в нав'язаній переможеним низці політичних (денацифікація, демілітаризація, демократизація), економічних (репарації на користь переможців), територіальних (шляхом переділу довоєнних кордонів і передачі частини територій іншим державам) умов, закріплених відповідними міжнародно-правовими актами.

Проблему, пов'язану з адекватністю цих та інших кроків, зокрема, спрямованих на відшкодування збитків, яких зазнали жертви й переможці, вирішували у такий спосіб, щоб максимально задовольнити інтереси останніх, але не позбавити переможених можливостей відродження економіки і певних соціальних стандартів.

До історії питання

Аби точніше уявити, як формувалися офіційні пам'ятні дати, пов'язані з завершенням Другої світової війни, наведено кілька фактів.

Ще 8 травня 1945 р. з'явився Указ Президії Верховної Ради РСРП «Про оголошення 9 травня святом Перемоги», в якому цей день визначався неробочим. 2 вересня 1945 р. вийшов Указ «Про оголошення 3 вересня святом перемоги над Японією». І в цьому випадку встановлювався неробочий день.

Та вже через два роки (7 травня і 23 грудня 1947 р.) обидва святкові дні — 9 травня і 3 вересня, згідно з відповідними указами Президії Верховної Ради, знову стали робочими. Отже, День Перемоги над Німеччиною встигли відзначити двічі, а над Японією — лише одного разу, після чого ці «червоні дати» календаря майже на два десятиліття залишилися без відповідного наповнення — парадів, зборів, мітингів, інших урочистостей. І лише напередодні 20-річчя Перемоги 9 травня знову стало неробочим днем. Цей крок слугував сигналом початку нового курсу в меморативній політиці держави, відправним пунктом якої стала зміна рангів: замість міфу Великої Жовтневої соціалістичної революції головним смислоутворювальним міфом ставала «Велика Вітчизняна війна». До перших помітних явищ цієї трансформації слід внести й появу положення «Про міста-герої», що утверджувало своєрідний рейтинг-ієрархію подій у глорифікаційній схемі радянської версії війни.

Майже до останнього часу офіційні сценарії святкування Дня Перемоги мало чим відрізнялися від радянських, хоча неодноразово робилися спроби вийти за ці рамки шляхом визнання ООН та УПА «воюючою стороною», прирівняти їх

учасників у правах з радянськими ветеранами війни.

Та все ж поступово відзначення Дня Перемоги набувало іншого звучання — з сугло глорифікаційного й ексклюзивно радянського воно перетворювалося на подію, в якій знайшлося місце і для віктимного контексту, і для загальноцивілізаційного, гуманістичного виміру.

У 1995 і 2010 роках ще відбулися військові паради на честь ювілеїв, але загалом контекст публічних презентацій набував іншого характеру. Згідно з Указом Президента України П. Порошенка, 8 травня 2015 р. відзначалися День Пам'яті і примирення, 9 травня — День Перемоги над нацизмом, а 2 вересня — День завершення Другої світової війни.

Своєрідним символічно-візуальним закріпленням цієї трансформації стало використання зображення квітки маку замість георгіївської стрічки і комуністичної символіки, котрі відкинули як радянську меморіальну традицію.

До речі, схоже, що ми ніяк не можемо обійтися без зазначення, які до того ж штучно намагаємося насаджувати на український ґрунт. Скажімо, а чого й не обрати за символ чорнобровиць? Мабуть, через те, що це буде виглядати не по-європейськи? Якщо вже вибудовувати українські традиції, то мавпування цьому аж ніяк не допоможе.

Хто переміг

Переведення дискусії про перемогу у війні в суто політичну площину спричинило не просто зміну акцентів, а концептуальний поворот в інтерпретації цього питання. У підготовчих матеріалах Українського інституту національної пам'яті, що обговорювалися на одному із засідань оргкомітету з відзначення Дня Перемоги, зазначалося, що український народ не був переможцем у тій війні, оскільки він став жертвою двох тоталітарних режимів, що цинічно використали його для досягнення своїх геополітичних цілей, брутально визискували і нищили. Однак і польський народ перебував у схожому становищі. А про трагічну долю євреїв, які пережили (а мільйони не пережили) Голокост, годі вже й казати. Та ці народи вважають себе переможцями у Другій світовій, а не лише її жертвами.

Невже не зрозуміло таким новітнім укладачам історії, що саме народ, у супереч усім несприятливим обставинам (у тому числі й спричинених діями тодішнього режиму), прийняв смертельні виклики, знайшов у собі сили стати проти ворога, який ніс йому загрозливі, й витримавши величезні страждання, **ПЕРЕМІГ** його.

Позиціонуючи народ України лише як об'єкт для двох тоталітарних режимів, що скористалися ним для досягнення власних геополітичних цілей, аденти такої постановки проблеми тим самим дають підстави для звинувачення його в тому, що він терпів сталінську тиранію. Перемігши нацизм і фашизм, україн-

ці, мовляв, не виступили проти більшовизму.

Однак, коли ставити питання таким чином, слід висувати й інше: а чи він був здатним на це? Чи можна сприймати наш народ як щось цілісне, субстанцію, що була вищим носієм влади і наділяла нею власну еліту? По-перше, узурпувавши й монополізуючи всі владні повноваження, більшовицька верхівка фактично позбавила цього природного права народ і справді перетворила його на об'єкт своїх маніпуляцій та експериментів. По-друге, сам народ як суспільство не був однорідним як за політичними вподобаннями, так і за соціальним статусом, світоглядом, ціннісними орієнтирами, релігійною ідентичністю (що в умовах України синонімізувалося з цивілізаційною «інакшістю»). По-третє, знекровлення і без того тонкого прошарку політичної та культурної еліти в період революції, післяреволюційних репресій та «Великого терору» до межі зменшили можливості не те що спротиву режиму, а навіть здатності критичного ставлення до його дій, перевело опозиційність йому в суто латентні, глибоко приховані форми, перетворило конформізм на домінуючу модель поведінки мільйонів громадян. У поєднанні з вишуканими засобами «примовання мізків» щоденний тотальний терор позбавив більшість українців спроможності чинити спротив режиму, який відверто зневажав свій народ.

А критична маса тих, хто підтримував ідеї українських самостійників у роки Другої світової війни, виявилася недостатньою, аби кардинально вплинути на ситуацію. До того ж деякі програмні положення, ідеологічні постулати і практичні кроки керівництва ОУН та одіозні акції Служби безпеки ОУН відвернули від цього руху багатьох мешканців не лише в центральних, східних та південних регіонах України, а й у західних.

Ці та інші чинники й зробили неможливою загальнонаціональну антибільшовицьку революцію. І дорікати за це народу України навіть з позицій здорового глузду — принаймні недоречно. Так уже діють закони історії: для докорінних змін та революційних сплесків мають визріти об'єктивні передумови і суб'єктивні чинники.

Як і в будь-якому іншому історичному явищі, в перемозі над нацизмом і фашизмом можна виявити кілька складових. Важко заперечити, що якась частина (і, напевно, доволі значна — визначити це неможливо через відсутність такого моніторингу) народу була ідеологічно заангажована в «радянський проект» і на ментально-емоційному рівні воювала і працювала «на перемогу», залишаючись інтегрованою в соціалістичну систему й свідомо обстоюючи її цінності. Та, як це не банально звучить, більшість учасників війни сприймали її як особистий виклик і загрозу для родини й близьких, що не потребувало жодного ідеологічного підживлення та обрамлення. Тому серед добровольців, які вливалися в радянські регулярні формування, були не тільки ті, хто поривався у бій «За Родину, за Сталіна!» (як це любив подавати більшовицький агітпроп), а й ті, хто, зіщипавши зуби, мстився за кривди і смерть.

Таким чином, «героїчне» набувало подвійного характеру: з одного боку — в ньому домінували політичний компонент і відповідні мотивації (любов до батьківщини, віра в Сталіна і справедливий характер війни — згадайте гасло: «Наше дело правое, мы победим!»); з другого — позбавлені ідеологічного афекту прояви самовідданості, мужності, стійкості, самозречення

бійців, які билися з ворогом «не за страх, а за совість», не заради нагород і суспільного визнання, а за те, щоб повернутися до мирного життя (хай навіть такого непростого).

Як один із доказів того, що це була лише перемога режиму, актуалізується питання про надзвичайно високу «ціну перемоги». Мовляв, радянський генералітет у повній відповідності з вказівками вождя воював не вміням, а «гарматним м'ясом», кидаючи у вир вирішальних битв мільйони солдатів та командирів. Заперечувати те, що в багатьох випадках саме так і було, що деякі міста будь-що мали «братися» до «червоних дат календаря», було б неправдою. А взагалі, за підрахунками вчених, з початку Першої світової до кінця Другої світової в Україні загинули кожен другий чоловік і кожна четверта жінка.

Однак, коли уважно зіставити статистичні виклади, що ілюструють кількість живої сили і техніки, залученої сторонами до проведення наступальних та оборонних операцій, то виявиться, що, як правило, успіху домагалася та з них, яка досягала переваги на **вирішальній ділянці** фронту. Саме за цими параметрами вермахт часто переважав Червону армію, хоча здебільшого результат тієї чи іншої битви визначали оперативна майстерність вищого командного складу, дисципліна і стійкість особового складу, середньої і нижчої ланки командирів, технічне оснащення і наявність достатньої кількості зброї та боеприпасів.

Тим, хто переконаний, що радянські маршали і генерали одержували перемоги винятково завдяки невичерпним людським ресурсам, варто порадити ознайомитися з наказами (у тому числі й підписаними Г. Жуковим, який координував дії фронтів в оборонних і наступальних операціях) у яких йдеться про відповідальність командирів усіх рівнів за збереження особового складу й покращення за бездумні, не виправдані дії, що спричиняють великі втрати. Це зовсім не знімає відповідальності з представників генералітету (з «маршалом Перемоги» включно), які заради нагород і бажання вислужитися чи зі страху перед Сталіним долали опір ворога кров'ю своїх бійців та офіцерів.

Зрештою постає питання: що важливіше — те, що наші земляки відчували себе переможцями у війні, чи те, що дехто нині не вважає їх такими? Гадаю, що для кожної нормальної і політично не засліпленої людини відповідь має бути очевидною.

Можна сказати й по-іншому: як писали про воїнів Давньої Русі у літописах — «мертві сорому не мають», і їм, за великим рахунком, байдуже, як ми розмірковуємо про те, що з ними сталося, — вони поклали своє життя за переконанням, що робили «святую справу» — захищали Вітчизну.

У деяких суперечливих моментах функцію найпереконливіших аргументів виконують цифрові дані. Звісно, й ними можна маніпулювати. Тому спробуємо скористатися лише неспростовною статистикою.

Український вимір Перемоги над нацизмом і фашизмом ілюструють такі дані: понад 6 млн. наших співвітчизників билися проти гітлерівської армії та її союзників у складі радянських Збройних сил. При цьому втрати становили, за різними оцінками, від 1,7 до 4,1 млн. убитими, загнаними в полоні, від хвороб, самогубств, виконання вироків військових трибуналів, зниклих безвісті, померлих після війни (у тому числі партизанів та підпільників).

Для порівняння, втрати Франції становили 84 тис. вбитими і 1,5 млн. полоненими, Великої Британії — 386 тис. убитими, США — 259 тис. (за іншою версією — 322 тис.) убитими і 800 тис. пораненими, полоненими і зниклими безвісті.

Війська Німеччини, Італії, Угорщини, Румунії, Іспанії («Блакитна дивізія») втратили на Східному фронті 86% від загальних втрат у війні (7 млн. 51 особа).

Тож чи варто спростувати тезу про основний тягар боротьби з державами Осі, який взяли на себе наші співвітчизники тільки на тій підставі, що вона вперше прозвучала у радянські часи?

Незрівнянний й матеріальні втрати воюючих сторін. З боку США — це величезні фінансові і матеріально-технічні ресурси. До того ж по ленд-лізу Радянський Союз отримав засоби, що на 15,3% покривали його потреби в літаках, 16% — бронетехніці, 18,4% — зенітній артилерії, 32,4% — бойових кораблях, 80% — радіолокаційній апаратурі, 20,6% — тракторах, 23,1% — металообробних верстатах, 66,1% — вантажних і легкових авто, 80% — медикаментах і медустаткуванні, 50% — у паливно-мастильних матеріалах. Це становило 13% усіх воєнних витрат США. Водночас індекс промислового виробництва у США зріс зі 100 у 1935 — 1939 рр. до 235 пунктів у 1944 р. Збитки Франції від руйнувань оцінювались у 21 млрд. дол., Великої Британії — у 6,8 млрд. дол., СРСР — 260 млрд. (майже половина від суми збитків від руйнувань у всіх інших державах, на території яких велися бойові дії). За останніми оцінками, частка матеріальних втрат України в цілому може сягати 450 млрд. крб. — набагато більше, ніж офіційно затверджена керівництвом СРСР цифра.

Величезний внесок багатонаціонального народу України у знищення нацизму і фашизму також дає неспростовні підстави для того, щоб вважати його переможцем.

І ще одне — очевидне, неодноразово повторюване і від того дещо «затерте» твердження: нацизм і фашизм несли нашому народу рабство, колонізацію і винищення. Для тих, кому ці рядки здаються схоластичними, рекомендуємо поглянути на статистику смертності від голоду, хвороб, важкої праці, інших методів геноциду. Невже ліквідацію цієї загрози не слід вважати перемогою?

Плоди перемоги

Нині можна по-різному трактувати військово-політичні і соціально-економічні здобутки переможців. Але коли обмежитися сухими фактами, то для СРСР підсумкова картина була такою: рішеннями Тегеранської, Ялтинської, Потсдамської конференцій та Паризькими угодами 1947 р. було легітимізовано нові обриси кордонів: до його складу увійшли Західні Україна і Білорусія, Бессарабія, Буковина, Закарпатська Україна, область Петсамо, Кенігсберг з прилеглою територією, Курили та Південний Сахалін. З метою компенсації збитків було демонтовано й вивезено обладнання і матеріали з 4389 промислових об'єктів Німеччини, Австрії, Чехословаччини, Угорщини, Румунії, Маньчжурії. СРСР одержав 1/3 трофейного військового і торговельного флоту.

Утім, Сталін вів себе у «клубі триумфаторів» таким чином, що домагався максимального зиску від здобутої перемоги (при цьому слід мати на увазі, що репарації не могли покрити шкоду, заподіяну німецьким вторгненням у СРСР у повному обсязі).

Окреслюючи повоєнні кордони згідно з власними уявленнями про «справедливість» (саме так оцінюють ці «картографічні вправи» господаря Кремля деякі російські історики), радянське керівництво «підкріплювало» їх масовими депортаціями і трансферами населення (найбільшим став обмін між Польщею та УРСР, що сумарно охопив майже 1,3 млн. поляків та українців).

Єдиної перемоги, якої Сталін так і не зміг здобути, —

це здолати український національно-визвольний рух. Упродовж десяти повених років ціною великих обопільних жертв основні райони спротиву радянській владі були «умиротворені».

Значна частина фахівців вважає, що перемога у війні ввела СРСР до клубу світових держав. Радянський Союз став співзасновником ООН і членом Ради безпеки, отримав доступ до важелів впливу на світові політичні процеси, створив табір країн «народної демократії», що підсилювало його позиції як світового гравця.

Проте, залишившись заручниками власної ідеологічної доктрини, більшовицька правляча верхівка не відчула «вітрів змін», не вдалася до системних трансформацій, прирікаючи країну на хронічну залежність від ВПК і відставання від справжніх світових лідерів, низьку економічну конкурентоспроможність, дефіцит і невисокі життєві стандарти. Гонитва озброєнь під час «холодної війни» не стільки зміцнювала, скільки послаблювала економічну й соціальну сферу держави, закладала диспропорції в господарську інфраструктуру та інші негативні явища, які врешті-решт і спричинили системну кризу, а потім і розпад СРСР.

Повоєнне суспільство не отримало нових імпульсів для розвитку громадських інституцій, демократії, продовжуючи жити з відчуттям липкого страху до самої смерті диктатора й одночасно пов'язуючи з ним перемогу у війні і «досягнення соціалізму». Мільйони тих, хто виніс на собі всі випробування війною, перш за все війни-інваліди, не отримали всього того, що заслужили. Здобувши з їх допомогою дивіденди для легітимації режиму, влада не зуміла належним чином віддячити переможцям гідними соціальними преференціями, повагою до людини і громадянина, хоча у святкові дні «на всю» експлуатувала їх внесок у перемогу.

Результати війни у Москві вважали ще й ідеологічною перемогою, що для комуністичної верхівки було особливо важливим з огляду легітимації існуючого режиму. Вони давали «неспростовні» аргументи (для внутрішнього користування) у перевагах соціалізму над капіталізмом, торжества марксизму-ленінізму як «єдино правильної» ідеології, що відображає корінні інтереси робітників, селян і трудової інтелігенції, а значить, доказово підвищували правильність обраного у 1917 р. курсу і всіх без винятку методів, якими користувались для побудови соціалізму «в одній, окремо взятій країні».

Надзвичайно важливим було офіційне засудження ідеології і практики нацизму, що опосередковано реабілітувало більшовицьку ідеологію і практику.

Пам'ять про війну і перемогу як вектор державної політики

Період незалежності яскраво демонструє, як легко історична пам'ять «приватизується» певними політичними і навіть олігархічними групами й набуває статусу державної політики, коли вони приходять до влади. Чому сучасне українське суспільство дозволяє так просто нав'язати собі ту чи іншу модель пам'яті про суперечливі й трагічні події нашого минулого?

Не претендуючи на вичерпну відповідь, все ж можна припустити, що існує принаймні два пояснення такого явища. Перше — у нерозвиненості громадянських інститутів, браку практики й досвіду соціальної самодіяльності та співдії, коли йдеться про реагування на заходи держави чи організованих політичних сил у сфері пам'яті, відсутності справді незалежних ЗМІ, спроможних артикулювати

очікування різних верств населення й практично оцінити офіційні мнемонічні «пропозиції» влади. Треба визнати, що в Україні бракує авторитетних публічних вчених та «публічної» історії (нарративу, в якому в популярній формі розкривалися найскладніші та «найболісніші» сторінки минулого), а державним структурам — розуміння того, наскільки важливо залучати до вироблення тих чи інших рішень у цій сфері науковців-істориків, політологів, психологів, соціологів.

Друге — лежить у площині соціальної психології і пов'язане з інерцією переживання і згадування минулого на індивідуальному рівні. Більшість людей дуже неохоче і повільно відмовляється від власних переконань й усталених у мікросередовищі (сім'ї, неформальних соціальних групах тощо) мнемонічних практик. Сподівання на успіх політиків, які продукують пам'яттєві формати, що супроводжуються різними змінами оцінок історичної спадщини, компрометацією «вчорашніх» і глорифікацією нових «героїв», вже незабаром, як правило, виявляються марними. У такі моменти значна частина суспільства може зачепитися, приховати своє справжнє ставлення до нововведень і перевести пригадування історії у латентні, глибоко приховані форми. Це — феномен не політичного, а психологічного порядку, адже індивідуальний рівень історичної пам'яті базується на особистій причетності до подієвого полотна завдяки генетичному зв'язку поколінь. Зберігаючи фотографії, фронтові листи, речові реліквії, спогади тих членів родин, які були учасниками війни, їхні нащадки у свій спосіб формують пам'ять про них та уявлення про те, що відбувалося в ті буремні роки. І мало хто бажає, аби справа, за яку воювали, а то й віддали свої життя їхні батьки й діди, вважалася марною, цілі — хибними, а засоби — осудливими. Позбавлені історичної перспективи, креативу й оптимізму процеси, до яких долучалися попередні покоління, втрачають сенс як підмурки соціального поступу, символи внутрішньої самодостатності й творчого потенціалу квадриги «особа — родина — суспільство — держава». Не враховуючи ці чинники, ті, хто конструює колективну пам'ять, провокують конфліктотенні ситуації з величезним руйнівним потенціалом, у чому ми переконалися в останні десятиліття.

Державна комеморативна політика зовні схожа на «імпровізацію на визначену тему», причому щоразу нові «диригенти» зі своїми «нотами» беруться виконувати якщо не зовсім нові твори, то помітно аранжовані відповідно до політичних гасел і платформ, завдяки яким вони потрапили на владний Олімп. Траплялося, що деякі з них керувалися власними уявленнями про історичний процес, симпатіями та антипатіями до історичних персоналій, а інші — підлаштовувалися під сигнал, що звучав із закордонної «суфлерської будки». В результаті цього «черезсумужжя» суспільство перетворилося на своєрідний полігон, на якому апробуються різні моделі пам'яті, що тісно пов'язані з політичними технологіями і є віддзеркаленням протистояння політичних еліт і олігархічних конгломератів. Це значною мірою пояснює відсутність національної ідеї як певної універсальної, синтетичної цінності, що виступала б вирізняючим і символом сподівань громадян та орієнтиром розвитку держави.

Нинішня ситуація у сфері державної політики пам'яті позначена доволі рішучою спробою реформатування, що відштовхується від суцільної декомунізації. Та оскільки йдеться не про якусь корекцію, а кардинальну трансформацію концептуальних підходів, різко зростає роль наукового моделювання та неза-

лежної оцінки цього масштабного проекту. Поки що схоже на те, що промोутери цього процесу керуються гаслом «мета виправдовує засоби» й майже не цікавляться можливими результатами (не тільки безпосередніми і явними). Мнемонічна стратегія, коли вона орієнтується на далекосяжну перспективу, має включити як складову передбачення тих чи інших наслідків. Нині ж, здається, розрахунок вибудовується на переконанні, що більшість *мусить* змиритися з моделлю пам'яті, накинutoю згори тими, хто абсолютно переконаний, що вона є найпридатнішою для сучасних українців. Майбутнє покаже. Але акція такого масштабу і внутрішнього змісту, за визначенням, передбачає тривалу культурно-просвітницьку роботу у всіх можливих формах: у школах, вузах, ЗМІ, кіно і т. ін. Це — важка, системна, щоденна, продумана праця, співдія різних структур, що продукують інформаційний і культурний продукт. При цьому слід враховувати досвід (і корисний, і негативний), напрацьований в інших країнах — Японії, Росії, Китаї, Білорусі, Польщі, США, Великій Британії, де комемораційна політика і мнемонічні церемонії відіграють помітну роль у процесах самоідентифікації й консолідації політичної нації, легітимації держави.

Існує дисонанс між тим, як суспільство «пам'ятає» «Перемогу», і тим, як конструює офіційний меморіальний/мнемонічний формат відзначення цієї події влада. Часта зміна курсу керівництва в цьому питанні демонструє відсутність продуманої, вираженої, змодельованої на тривалу перспективу політичної пам'яті. Однією з причин невдалих рішень і практичних кроків у останні роки є ігнорування настроїв, очікувань суспільства, а також теоретичних напрацювань науковців. Навіть з урахуванням його регіональної, світоглядної, етнічної, політичної неоднорідності, завдяки соціологічному інструментарію можна доволі точно встановити характер сприйняття подій Другої світової війни і пам'яттєвих акцій з цього приводу, динаміку змін у ставленні до них, простежити їх визначальні тенденції, що дає змогу для синхронізації кроків політичному і влади у такій надзвичайно важливій сфері. Більшість громадян давно перенесли переживання і «пам'ятання» війни на рівень гуманітарного осягнення й родинної пам'яті та вшанування жертв. Варто лише побувати 9 травня у селах і районних центрах, де на братських могилах тисячі односельців згадують поіменно загиблих земляків, разом із місцевими священиками здійснюють панахиди, моляться за упокій душ своїх рідних, яких забрала війна, несуть квіти й гірлянди до пам'ятників та обелісків. Десятками років форми ще з радянських часів відзначення «Днів Перемоги» не змінювалися, але нині в них відсутні будь-які пафос і глорифікація, а домінуючою залишається жертвенна складова. Після цих масових заходів усісиди (навіть у великих містах) збираються, аби пом'янути і з вдячністю згадати батьків і дідів, які воювали. У кого підніметься рука, щоб розчерком пера скасувати ці, народні за своєю сутністю, форми звернення до історичної пам'яті?

Європейський вибір більшості політично активних громадян України сформував придатне підґрунтя для реформатування мнемонічних практик. Та якщо з тим, аби одночасно з Днем Перемоги відзначити й День пам'яті погджувалася значна частина суспільства, то думки про те, чи святкувати сам День Перемоги, діаметрально розділилися. В останній тенденції, очевидно, варто вбачати не лише тяглість радянської традиції (її носіями виступає пе-

реважно нещодавній «електорат» «лівого» політичного спектру, найвпливовішою силою якого була КПУ), а й щире та цілком свідоме бажання і надалі вшановувати ветеранів, які воювали проти нацизму й фашизму. Одні вважають це радянським рудиментом, інші — органічним проявом наступності поколінь.

Те, у який спосіб проводиться декомунізація у цьому напрямі, викликає чимало питань. Спроба «підсунути» керівництву держави документи, пов'язані з переформатуванням відзначення 9 травня у 2015 р., в яких ішлося про те, що перемога над нацизмом і фашизмом не є перемогою українського народу, викликала чимало нарікань. На частя, поки що висловило глузду, щоб не допустити остаточного збиткування над пам'яттю. 9 травня все ще залишається Днем Перемоги над нацизмом і фашизмом.

Звертаючись до аргументів тих, хто разом із «комуністичною спадщиною» свідомо чи несвідомо намагається здерти дуже щемливі й органічні для багатьох наших сучасників пласти колективної чи родинної пам'яті, пов'язані з війною, вважаю за необхідне викласти ще кілька міркувань.

Коли минулого року у публічному просторі й середовищі політикуму гостро дебатувалися змістові наповнення і формат відзначення 70-ї річниці завершення війни в Європі, висловлювалися пропозиції відмовитися від святкування Дня Перемоги як сучасного радянського мнемонічного церемоніалу. Аргументом слугувало твердження, що, мовляв, на Заході ніхто цей день не вшановує у такий спосіб.

Насправді у США й Великобританії програма святкування перемоги над нацизмом, фашизмом та мілітаризмом у Другій світовій війні за розмаїттям мало в чому поступається будь-яким іншим країнам — включає паради, демонстрацію військової техніки воєнної доби, заходи за участю ветеранів, музейні акції, перформанси тощо.

Якщо поглянути на досвід Польщі, з якою в Україні можна виявити багато спільного, то там також у 2014 р. деякі депутати Сейму намагалися провести законопроект про скасування 9 травня як Дня Перемоги. Його автори довели, що в 1945 р. «одну окупацію змінила інша окупація». Але ця ініціатива не знайшла підтримки, і 7 та 8 травня 2015 р. в Польщі відбулися масштабні заходи з відзначення перемоги над нацифашизмом за участю представників багатьох держав і Генерального секретаря ООН Пан Гі Мун.

По-своєму відзначаються річниці падіння III Рейху в Німеччині. Вони зорієнтовані переважно на інформаційний простір, хоча не відмовляються й від феєрверків. Як і у Великій Британії не вважають зайвим запалювати пам'ятні факели на площах і вулицях.

Якщо спеціально вишукувати у парадах, авіаційних шоу, масових атракційних заходах, факельній ході якісь негативні аналоги, то їх можна виявити практично в кожній країні. Та все ж головне — не форма, а зміст. Змінюючи, а то й відмовляючись від деяких церемоніальних форм, важливо не втратити їхнє внутрішнє наповнення та смислове навантаження.

Але й тут не все просто: безоглядний осуд всього, що пов'язане з радянською епохою, нагадує спроби більшовиків у післяреволюційний період цілковито відрізати доживтєві політичні, економічні, соціокультурні традиції. Відомо, що з цього вийшло.

Перспектива вбачається не в запереченні права на існування Дня Перемоги, а в наповненні новим змістом тогочасних подій, усвідомленні глибини наслідків та уроків збройних конфліктів для всього людства і кожного індивіда.

Дискусії довкола того, коли і що відзначати, торкалися переважно 8 і 9 травня. Знову ж таки, прихильники повного розриву з радянською традицією обстоювали відмову від 9 травня, посилаючись на час підписання Німеччиною акта про капітуляцію (в ніч з 8 на 9 травня).

При цьому на периферії уваги залишалоса чимало принципових питань, пов'язаних із фактичним закінченням Другої світової війни. Щоправда, було вирішено юридично, на державному рівні офіційно закріпити цю дату — 2 вересня — день підписання акта про капітуляцію Японії на борту лінкору «Міссурі» (до речі, від СРСР підпис під документом про його прийняття підписав наш земляк генерал К. Дерев'яко, майбутній Герой України).

Але акти про капітуляцію засвідчили тільки завершення бойових дій. А от мирних договорів, які юридично закріплюють завершення стану війни, воюючі сторони тоді не підписали. Тобто всі територіальні надбання переможців, зміна конфігурації кордонів, репарації, трансфери населення між державами і таке інше відбувалися фактично у юридично неврегульованому просторі. Лише 25 січня 1955 р. з'явився Указ Президії Верховної Ради СРСР, в якому зазначалося: «1. Стан війни між Радянським Союзом та Німеччиною припиняється і між ними встановлюються мирні відносини.

...3. Оголошення про припинення стану війни з Німеччиною не змінює її міжнародних зобов'язань і не зачіпає прав та зобов'язань Радянського Союзу, що витікають з існуючих міжнародних угод котирьох держав, що торкалися Німеччини в цілому».

Отже, повоєнний устрій світу визначили лише 4 держави-переможці — СРСР, США, Велика Британія, Франція. А Німеччина ще на десятиліття залишилася розколотою.

А 19 жовтня 1956 р. СРСР і Японія підписали спільну декларацію, у ст. 1 якої проголошувалося: «Стан війни між Союзом Радянських Соціалістичних Республік і Японією припиняється зі дня вступу в силу цієї Декларації й між ними встановлюються мир та добросусідські відносини».

Однак в Японії і донині вважають неврегульованим питання про відбірник Радянським Союзом Курильські острови й південний Сахалін.

Замість висновків

Відчуття сучасників та учасників Другої світової війни, пов'язані з її завершенням, для влади вдало синхронізувалися з офіційною політикою пам'яті про неї. Біль особистих втрат, почуття гордості за стійкість і мужність тих, хто її пережив, членів родин, які з нагородами повернулися додому, було вміло «вписано» у мнемонічні сценарії держави, для якої відкрилися нові можливості консолідації суспільства й маніпуляції масовою свідомістю.

Перетворення на пострадянському просторі феномену «9 травня» на основний елемент ідентифікації співіснує з антагоністичною тенденцією: відмовою від «неорадянської» моделі вшанування подій Другої світової і переведення його у площину гуманітарних апеляцій та індивідуального досвіду. Крайньою її точкою є майже суцільна віктимізація пам'яті про війну.

Та все ж видається, що історія народу без власних героїчних сторінок і тих, хто заради суцільності прийдешніх поколінь ішов на самопожертву, стане мертвою. Героїв і подвижників не треба «примудувати», їх слід просто не «забувати», а пам'ятати. Без цього висохнуть джерела, з яких належить черпати сили для того, аби давати гідні відповіді на сучасні й майбутні виклики.

Академік НАН України
Володимир ЛІТВИН.

Те, у який спосіб проводиться декомунізація у цьому напрямі, викликає чимало питань

Україна в Другій світовій війні: архівні документи свідчать

Ось уже 71 рік сплинуло після завершення найстрашнішої війни ХХ століття. Вперше про реалії Другої світової війни світ дізнався на Нюрнберзькому процесі в 1946 році, під час якого на лаві підсудних сиділи колишні «володарі Європи», на сумнінні котрих мільйони людських жертв. Однак і сьогодні в суспільстві спостерігається жаха до пізнання подій тієї війни, розкриття нових сторінок з її історії, визначення місця та ролі людини в ній.

На долю України в Другій світовій війні випало величезне випробування. Її сорокамільйонний народ, багаті чорноземи, вугільні та металорудні запаси були одними із найбажаніших для нацистської Німеччини об'єктів колоніального завоювання. Її територія двічі опинялась в епіцентрі бойових дій і двічі потерпала від так званої тактики випаленої землі. Більш як на три роки український народ, його землі, промисловий і сільськогосподарський потенціал, сировинні та продовольчі ресурси стали об'єктом масштабної небаченої до того експансії

Відповідь на ці та багато інших питань радимо шукати в архівних сховищах, де зберігаються десятки тисяч документів — як відомих, так і невідомих, ще мовчазних свідків воєнної доби. Вони містять інформацію фактично про всі аспекти Другої світової війни: завойовницькі плани нацистської Німеччини та місце України в них; приєднання західних областей до складу УРСР у вересні 1939 р., внаслідок домовленості Й. Сталіна і А. Гітлера та радянська політика в 1920-30-х роках; кровопролитні оборонні бої військ Червоної армії на початку німецько-радянської війни та численні котли з сотнями тисяч оточених-військовополонених; мобілізація та перелаштування економіки та суспільства на воєнний лад, евакуація на схід; окупаційний режим в усіх його проявах; підпільно-партизанська боротьба в тилу ворога та український національно-визвольний рух опору; наступальні бої радянських військ, визволення терито-

рянських військ на захід і вигнання з українських земель частин вермахту. Вони розповідають про перебіг бойових дій на території України у 1943—1944 роках (визволення Лівобережної України та Києва, форсування Дніпра, визволення Правобережної України та західних областей, вихід на державні кордони з сусідніми Білорусією, Румунією, Польщею, Угорщиною), а також про участь українців у визволенні від нацистів країн Європи. Особливістю цієї виставки є те, що за допомогою архівних документів відстежується український вимір у перемозі над нацизмом. А її завдання полягає у прагненні зберегти пам'ять людей про трагічні та героїчні події Другої світової війни, адже, як писав Борис Олійник: «І доки є пам'ять в людей і живуть матері, допоти й сини, що спіткнулись об кулі, живуть».

Нижче подаються тексти документів із фондів Центрального державного архіву громадських об'єднань України, які дають змогу простежити український фактор у перемозі над на-

Проект медалі «За визволення України». Березень 1944 р.

ля щодо визнання цього чинника (документи подаються мовою оригіналу). Цікаво, що рішення по двох фактично однакових пропозиціях першого секретаря Центрального комітету Комуністичної партії (більшовиків) України Микити Хрущова стосовно встановлення нагород за звільнення території України були кардинально різними. Орден Богдана Хмельницького був заснований Указом Президії Верховної Ради СРСР від 10 жовтня 1943 року. Медалі ж «За визволення України» (щоправда, в ході клопотання про її встановлення до назви було додано слово «Радянська») не судилося бути. Сьогодні можна називати різні причини такого рішення Й. Сталіна, проте, очевидним є те, що вождь не міг допустити викремлення України, та й гострої потреби вже не було, оскільки німецько-радянська війна на той час впевнено йшла до завершення, а жертвність солдат, які ціною життя гнали ворога з української землі, як виявилось, не заслуговувала на таку особливу для них нагороду.

Лист М. Хрущова Й. Сталіну з пропозицією щодо затвердження ордена Богдана Хмельницького. 31 серпня 1943 р.:

«В связи с началом освобождения Украины, мне кажется сейчас целесообразным учредить военный орден Богдана Хмельницкого, выдавае-

мый офицерам и генералам Красной Армии. Известие об учреждении такого ордена вызовет подъем среди воинов Красной Армии, особенно среди украинской ее части. С особенным восторгом и подъемом будет встречено сообщение об утверждении ордена Богдана Хмельницкого среди украинского народа, среди украинской интеллигенции. Богдан Хмельницкий является весьма популярным и любимым на Украине государственным деятелем и полководцем, боровшимся за освобождение Украины и за сближение и единение украинского народа с народом русским. В этом смысле утверждение ордена его имени будет иметь нужное политическое значение.

Орден Богдана Хмельницкого должен, по моему мнению, стоять за орденом Суворова и Кутузова и иметь две степени.

Если Вы одобрите учреждение такого ордена, то мы закажем нашим художникам проекты орденовских знаков и представим их Вам на утверждение».

Лист М. Хрущова Й. Сталіну з пропозицією щодо затвердження медалі «За визволення України». 25 березня 1944 р.:

«Красная Армия, успешно продвигаясь по территории Советской Украины, скоро полностью освободит Украину от немецких захватчиков. Следовало бы утвердить специальную медаль «За освобождение Украины» и наградить ею всех участников освобождения Советской Украины от немецких оккупантов.

Если Вы одобрите наше предложение, то мы бы взяли на себя подготовку проекта медали и положение о ней».

Проект положения про медаль «За освобождение Радянської України». Березень 1944 р.:

«1. Медалью «За освобождение Радянської України» награждаются все участники героической борьбы за Советскую Украину и лица, принимавшие непосредственное участие в освобождении Советской Украины от немецких захватчиков.

2. Награждение производится Президиум Верховного Совета Украинской ССР на основании документов, удостоверяющих фактическое участие в освобождении Советской Украины от немецких захватчиков, выдаваемых командирами частей, начальниками военно-лечебных заведений, командирами и комиссарами партизанских соединений и партизанских отрядов, а также соответствующими областными и городскими Советами депутатов трудящихся.

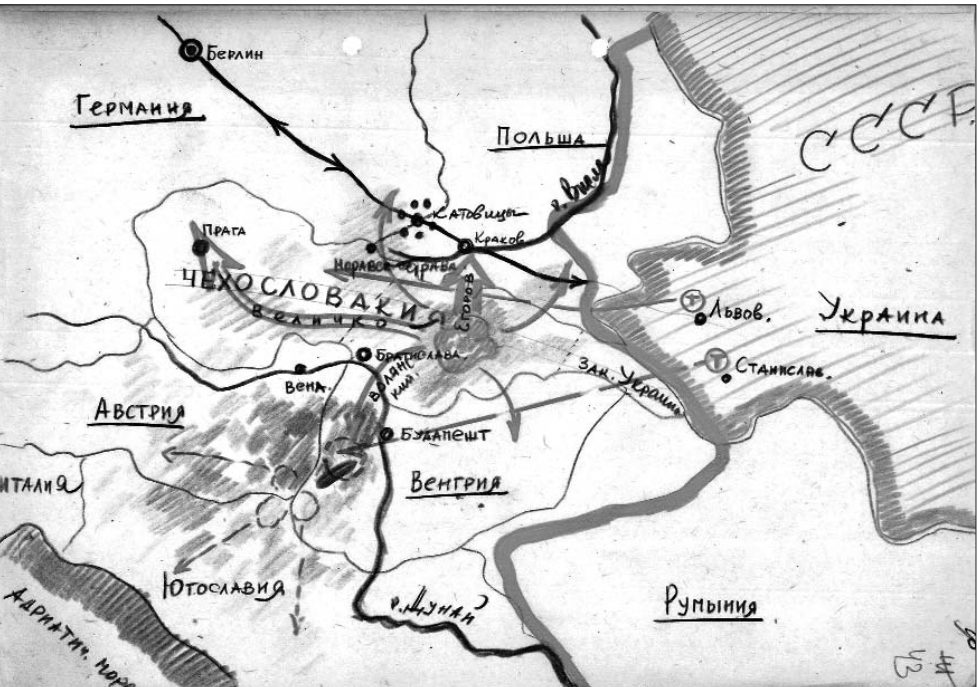
3. Вручение производится:

лицам, находящимся в воинских частях Красной Армии, Военно-Морского флота, войск НКВД и НКГБ, — командирами войсковых частей, а лицам, выбывшим из состава армии и флота, — военными комиссарами по месту жительства награжденных; партизанам и лицам из гражданского населения — участникам освобождения Советской Украины от немецких захватчиков, — исполнителями комитетами областных, городских и районных Советов народных депутатов трудящихся по месту жительства награжденных.

4. Медаль «За освобождение Радянської України» носится на правой стороне груди.

5. Медаль «За освобождение Радянської України» лиц, погибших в боях за освобождение Советской Украины или умерших, передается семьям награжденных вместе с удостоверением к медали».

Публікацію підготувала
Світлана ВЛАСЕНКО,
начальник відділу
Центрального державного архіву громадських об'єднань України.

Карта плану оперативних заходів Українського штабу партизанського руху з організації партизанського руху в Україні, Молдові, Чехословаччині, Угорщині, Румунії, Польщі та Німеччині на липень—вересень 1944 р.

оністської програми Третього рейху зі здобуття «життєвого простору» і встановлення світового панування.

Друга світова війна так чи інакше торкнулася кожного українця: хтось боровся з окупантами у лавах Червоної армії, чинив опір у радянських підпільно-партизанських та українських націоналістичних формуваннях, працював у радянському тилу, хтось переніс усі жахи нацистського «нового порядку» на окупованій території.

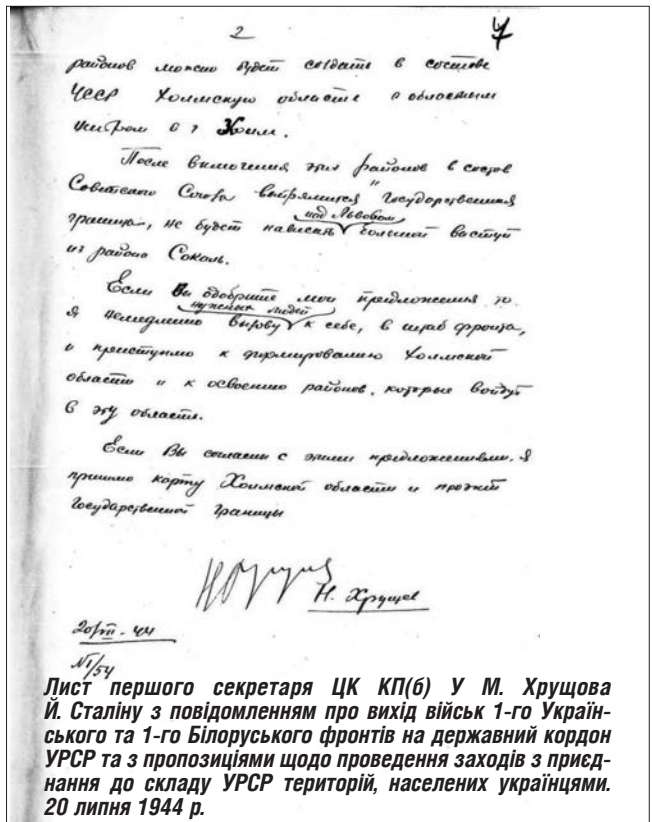
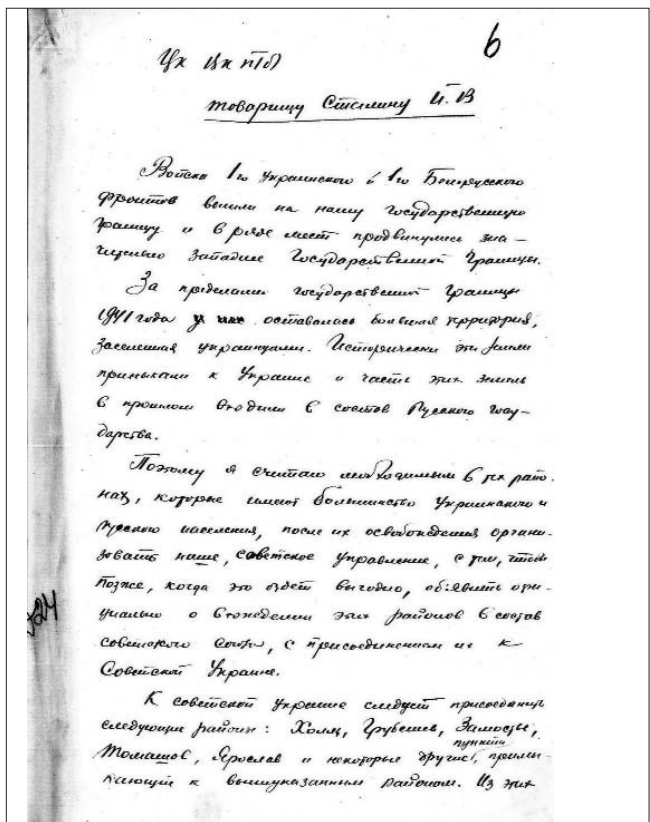
Сьогодні, коли мова йде про Другу світову війну, в пам'яті постають трагедія Бабиного Яру, Сирецького в Києві, Янівського в Львові та інших концентраційних таборів, сотень тюрем та гетто, що були створені на території України; спалені окупантами українські села; вивезення на примусові роботи до Німеччини українських громадян тощо. Не лишаються поза увагою й такі питання, як радянський і націоналістичний рухи опору на території України, роль українців у визволенні від нацизму країн Європи та ін.

рії України та країн Центральної і Східної Європи; повоєнна відбудова та відновлення тощо.

Усвідомлюючи важливість і цінність документів, які зберігаються в державних архівних установах, та враховуючи інтерес громадянського суспільства до історії нашої держави, одним із пріоритетних завдань архівістів є ознайомлення широкої громадськості з цими джерелами з тим, щоб кожен із учасників суспільного процесу міг сам відкрити для себе історичну правду. А тому архіві ведуть активну виставкову діяльність, намагаючись у такий спосіб якнайширше розкрити інформаційний потенціал документів Національного архівного фонду України.

До Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги над нацизмом в Європі Державна архівна служба України 6 травня презентувала чергову виставку документів із фондів центральних державних архівів. Репрезентовані на ній документи відтворюють поступове просування ра-

мизмом у роки Другої світової війни та позицію Крем-

Як Рейхстаг опинився в ролі «лігва звіра»?

На початку квітня 1945-го Червона армія готувалася завдати вирішального удару по гітлерівській Німеччині. Готувалися й усядишні політоргани. Серед запланованих ними заходів особливе місце посідало встановлення Прапора Перемоги. Команда водрузити Прапор саме над Рейхстагом уперше пролунала 9 квітня на нараді начальників політвідділів армій 1-го Білоруського фронту. Непередодні член Військової ради фронту К. Телегін зателефонував у приймальню Сталіна й запитав, де встановити Прапор Перемоги. Незабаром із приймальні повідомили — над Рейхстагом. Уже на-завтра кожен червоноармієць знав, що «лігво звіра» — це Рейхстаг. А потім газети поінформували всю країну. Але до квітня Рейхстаг жодного разу не згадували ні радянські керівники, ні преса СРСР.

Чим керувався Сталін, роблячи цей вибір? Швидше за все, він був просто не готовий до відповіді на таке запитання. У Сталіна була чудова пам'ять, але єдиною спорудою в Берліні, про яку він щось знав, був Рейхстаг, котрий став відомим усьому світу в зв'язку з пожежею 1933 року. Сталін, звичайно, бачив вражаючі світлин будівлі німецького парламенту в диму. І логічною була думка: якщо для встановлення особистої диктатури Гітлер підпалив Рейхстаг, то він має велике значення для німецького народу. Сталін не знав, що збудована півстоліття тому споруда ще не встигла посісти помітне місце в історії Німеччини й у серцях німців.

Насправді Рейхстаг довго був у країні «бридким каченям». У Європі мало хто цікавився його архітектурою й долею. І тільки енергійне розкручування радянською пропагандою штурму Рейхстагу й встановлення Прапора Перемоги зробили цю споруду історичною і добре упізнаваною. Але чому в одних випадках пишеться рейхстаг (з маленької букви), а в других Рейхстаг (із великої)? Рейхстаг з маленької означає державні збори, парламент. Рейхстаг з великої літери — це власна назва, яку будинок одержав не дуже давно, уже як знаменита історична споруда. У Рейхстазі нині проводить свої засідання бундестаг (федеральні збори Німеччини).

Будинок для німецького парламенту було зведено в 1894-му. Він не подобався кайзеру. Вільгельм II погрожував якось розігнати рейхстаг, який він називав не інакше як «рейхсмавпятник». Гітлер не погрожував, він просто зробив усе, щоб рейхстаг тихо сконав у 1942 році. До цього рейхстаг, із якого прибрали опозицію, вже перетворився на машину для плескання в долоні під час виголошування промов фюрером і збирався в приміщенні Крольш-опери, розташованій напроти Рейхстагу, через Кенігсплац (зараз площа Республіки).

Будинок, що належав раніше рейхстагу, ремонтувався після пожежі 1933 року дуже повільно. Може, і тому, що Гітлер, як і Сталін, страждав гігантоманією. Були плани великої перебудови імперської столиці, за якими намічалася зведення нової споруди заввишки майже 300 метрів (сталінський Палац Рад, що будувався з 1931-го по 1941 рік, був би заввишки 420 метрів). Уже під час війни, 1939-го, порожню споруду трохи підремонтували й передали Центральному військово-медичному архіву. Бомбардування Берліна, які постійно посилювалися, спричинили гостру кризу з житлом і з приміщеннями для госпіталів, лікарень і т. д.

У сорокових роках Центральний військово-медичний архів потіснили й віддали частину площі під госпіталь. Потім туди втиснули пологове відділення відомої клініки Шаріте й розмістили роту солдатів-інвалідів, які вже не могли воювати, тож їх використували для різних робіт. Ко-

мандир батальйону, що штурмував будинок, С. Неустроєв згадував, як страшно горів архів — сотні тисяч медичних карток.

У приміщенні Центрально-го військово-медичного архіву працювали кілька сотень цивільних службовців і перебувала безліч дітей, яких щодня на автобусах привозили в цей будинок, бо він вважався порівняно безпечним при бомбуваннях. В 1942—1943 роках розглядався проект його перебудови на зенітно-протиповітряну цитадель, по-німецьки —

Виходить, що Прапор Перемоги водрузили на будинку, недобитому Гітлером?

Отже, для німців, та й для всього іншого світу, Рейхстаг не був чимсь таким, від чого сам факт встановлення переможного прапора став би особливим символом. Але, може, Сталін розраховував лише на радянських людей? Адже більшість із них, подібно своєму вождеві, мали дуже незначні знання про Німеччину. Однак радянські газети й радіо переконали жителів СРСР у тому, що Рейхстаг і є те саме «лігво звіра». Масована пропаганда принесла свої плоди. Багато солдатів вважали Рейхстаг місцем перебування Гітлера. Де ж йому бути, як не у своєму «лігві»? По закінченню боїв у Берліні до Рейхстагу почалося паломництво офіцерів, генералів і солдатів, усіх, хто мав змогу сюди дістатися. Відвідав колишній будинок парламенту й маршал Жуков. Неустроєв пише, що вони із Зінченком

зведений з неймовірним розмахом і розкішшю. Тут Гітлер ухвалював найвідповідальніші рішення, у тому числі й про напад на СРСР. Тут же розміщувалися й особисті апартаменти фюрера площею понад 400 квадратних метрів. З 1943 року в цій будівлі проводилися й засідання штабу. В 1943-му в саду Рейхсканцелярії було споруджено так званий фюрербункер, тобто підземний bunker для Гітлера.

Якщо Рейхстаг захищали як звичайний будинок пенсіонери й хлопчак з фольксштурму, то Імперська Канцелярія — частини СС. Тут зустріли свою останню годину Гітлер і Гейбельс. Після війни руїни Рейхсканцелярії були знищені за наказом Сталіна. Чудові мармурові плити переважно вивезли в СРСР і використували при оздобленні станцій московського метро. Решта згодом пішла на берлінське метро.

Після падіння Берліна Рейхсканцелярія (не Рейхстаг!) стала об'єктом екскурсій. У липні в Потсдамі зустрілася «велика трійка». Для союзників радянська влада влаштувала поїздки в центр Берліна й огляд Імперської Канцелярії. 16 липня її відвідали Черчилль і Трумен. Їх провели в bunker, показали кімнату, де наклав на себе руки Гітлер. Якщо Сталін хотів оформити крах націонал-соціалізму на науку нащадкам, то Прапор належало водрузити над Рейхсканцелярією, яка й була «лігвом звіра». Якщо ж Сталін бажав показати перемогу радянської зброї над усією Німеччиною, то Прапор треба було розмістити над Бранденбургськими воротами. Це — найвідоміший символ Берліна й Німеччини — шестиметрова квадрига (колісниця з чотирма кіньми), якою керує богиня Перемоги. Завоювавши Берлін, Наполеон, для приниження німців, перевіз колісницю в Париж. Після перемоги над Наполеоном богиня повернулася в Берлін. В 1871 р. через Бранденбургські ворота марширували солдати, що здолали Францію. В 1940 р. через ворота дефілювали німецькі солдати, які завоювали Францію, Бельгію й Нідерланди.

Але Сталін скомандував: «Над Рейхстагом». Якби він справді переймався ідеєю Прапора Перемоги, то вибір був би іншим. Очевидно, спочатку Сталін не надавав особливого значення Прапору й тому, де його треба встановити. Так цитадель німецької демократії й парламентаризму стала в очах радянських людей «лігвом звіра». І тепер кожен генерал бажав, щоб «його» прапор став «Прапором Перемоги». Це принесло одним незаслужену славу, другим — гірке розчарування.

Міф про «лігво» у Росії живий і досі — інакше довелось б визнати, що Прапор водрузили над дахом, під яким розміщувалися архів, пологове відділення й дитсадок! Цікаво, що танковий корпус генерала Бабаджання одержав завдання прориватися до Рейхстагу, прокладаючи шлях повз Рейхсканцелярію, де перебував Гітлер!

Над Рейхсканцелярією і Бранденбургськими воротами прапори Перемоги теж з'явилися. Але не «освячені» Політуправлінням. Їх вивішували всі, хто хотів. Над Рейхсканцелярією прапор підняла якась жінка. Над Бранденбургськими воротами прапорів було не менше двох. Один з них належав знаменитому фотокору Євгену Халдею.

Анатолій ПОНОМАРЕНКО.

ПОДРОБИЦІ

Маки на знак примирення виготовили діти

Понад півтори тисячі зроблених власноруч із тканини, стрічок і бісеру червоних маків передали школярі Мостиського району в зону АТО. Як зазначають у прес-службі Львівської облдержадміністрації, їх українські воїни, віддаючи шану полеглим, у День пам'яті та примирення прикріплять до своєї форми. «Той факт, що діти не стоять осторонь подій, які відбуваються в країні, викликає почуття гордості», — каже директор департаменту освіти і науки ОДА Олександра Небожук. За її словами, учні загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладів виготовляли маки протягом усього квітня.

Христина ГОРОБЕЦЬ.

Львівська область.

І в Червоній армії, і в лавах союзників були наші співвітчизники

За підрахунками незалежних істориків, військові втрати радянських збройних сил коливаються у межах 11—12 мільйонів, з яких українців приблизно 2,5 мільйона, тобто 21—22 відсотки, зазначає співробітник Інституту історії України НАН Яна Примаченко.

До речі, кількість українських громадян в Червоній армії постійно змінювалася і найбільшою була в останні два роки війни. Приміром, 60-та армія Першого українського фронту, що визволяла Краків і Освенцім, мала у своєму складі 36 % росіян і 32 % українців. Це стало відомо під час скандалу взимку 2015 року, коли міністерство оборони РФ, обурившись словами польського міністра закордонних справ Г. Схетини про те, що «українці визволяли Аушвіц», такі розсекретили формуляр із національним складом цього військового з'єднання. Так цілком випадково було спростовано слова Володимира Путіна про 70 % втрат людського ресурсу, яких зазнала РРФСР.

Не варто забувати й про якісні показники, зазначає Яна Примаченко. Майже 2,5 мільйона українців нагороджені радянськими орденами і медалями. За виняткову мужність дві тисячі удостоєні звання Героя Радянського Союзу. Тричі Героєм став І. Кожедуб, двічі — 32 українці. Багато наших співвітчизників було й серед командувачів Червоної армії: С. Тимошенко, Г. Кулик, І. Черняховський, А. Гречок, Р. Малиновський тощо. Від СРСР акт про капітуляцію Японії підписував українець К. Дерев'яно. Групу прапороносців, що підняла Прапор Перемоги над Рейхстагом, очолював українець О. Берест. Міжнародним визнанням внеску українців у перемогу було надання УРСР членства в ООН.

Слід також зазначити, акцентуючи увагу історик, що війна для України розпочалася не в червні 1941 року, а 1 вересня 1939-го, і на момент початку Другої світової у польській армії служило 120 тисяч етнічних українців. Українці воювали і в арміях союзників. Цей факт російські історики чомусь замовчують. Серед військових США, які брали участь у операції «Оверлорд» (висадка союзних військ у Нормандії), налічувалося 40 тисяч американців українського походження. Кількість українців у канадській армії, за різними джерелами, становила від 35 до 50 тисяч. З 1940 року 5 тисяч українців воювали у французькому легіоні. І це далеко не повний перелік.

Марина КРИВДА.

Після штурму Рейхстагу радянські воїни встановили над ним Прапор Перемоги. 1945 рік. Репродукція. З фондів Укрінформу.

Flak Turme (флактурм), розмістивши на даху зенітні гармати. У Берліні були три такі цитаделі ППО, що становили значну загрозу для стратегічних бомбардувальників супротивника. Але виявилось, що простіше й дешевше побудувати флактурм із нуля, ніж перебудувати суто «цивільну» споруду парламенту. Однак сам факт виникнення ідеї перебудови Рейхстагу на флактурм свідчить про те, що жодної історичної цінності для нацистів він не становив. Утім, як і для більшості німців.

Отже, за всіма параметрами Рейхстаг не підходив під образ «лігва звіра», навіть зовні. С. Неустроєв згадує, як вони, пробившись до Кенігсплац, довго не могли повірити, що ця невелика й непоказна сіра споруда і є лиховісне «лігво». Рейхстаг був, по суті, першою жертвою нацистського режиму. Гітлер його не любив, коштів на ремонт не виділяв. Рейхстаг був покалічений нацистами ще до бомбувань Варшави, Лондона й інших міст.

(командиром полку) намагалися підійти до полководця й доповісти як належить, та охорона не підпустила.

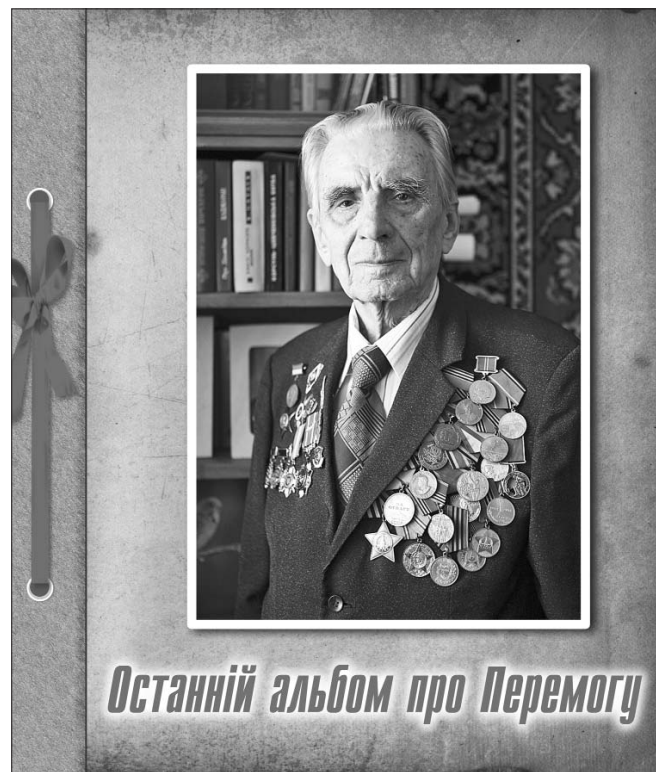
Спорудою, яка справді заслужувала, щоб над нею водрузили Прапор Перемоги, була Імперська Канцелярія — одне з улюблених дітищ фюрера. Цю величезну будівлю зведено в 1939 році, і на неї грошей не шкодували. 1940-го у Рейхсканцелярії побував Молотов, нарком іноземних справ СРСР, який прибув на дуже важливі переговори з Гітлером. Невже він не розповів нічого про цей будинок Сталіну? А може, коли Молотова з вокзалу привезли на машині до Рейхсканцелярії, де його помпезно зустрічали, він, відволікшись на суету довкола своєї персони, просто не мав часу розгледіти, куди його привезли?

За задумом Гітлера цей величезний будинок завдовжки майже півкілометра (441 метр, а Рейхстаг — «усього» 137,4 метра) мав символізувати міць і велич Німеччини. Він був

Дві книги про фронтовиків випустили канівські газетярі

Пам'ять про тих, хто захищав рідну землю, має жити вічно. Так вважають журналісти канівської газети «Днірова Зірка». Щоб зафіксувати в історії імена захисників Вітчизни, вони випустили у квітні цього року дві книги, присвячені воїнам, котрі захищали й продовжують захищати наш мир і спокій.

Останній альбом про Перемогу

Перша книга — «Лінія фронту Канів» — про учасників АТО, добровольців і мобілізованих канівців і жителів сіл Канівського району. В її основу лягли публікації, що друкувалися протягом двох останніх років.

З самого початку воєнних дій на сході держави журналісти постійно тримали руку на пульсі подій — у канівській районній газеті «Днірова Зірка» постійно виходили матеріали про події на Донбасі — від першого призову Канівського військкомату, першого волонтерського вантажу до розповідей про тих солдатів, котрі віддали Батьківщину найдорожче — своє життя. Допомогли із коштами на видання книги «Лінія фронту Канів» два сільськогосподарські підприємства (СТОВ «Агрокомплекс «Степанецьке», фермерське господарство «Куркуляндія») та дві будівельні компанії («Кремінь-центр» і «Друзі Девелопмент»), що працюють у Канівському районі та Каневі.

Підготувавши до друку книгу «Лінія фронту Канів», головний редактор

«Днірової Зірки» Євген Бруслиновський вирішив віддати данину шани і тим солдатам, котрі стали на захист Вітчизни в часи Другої світової війни. Для цього журналісти та молоді фотографи — студенти Канівського коледжу культури і мистецтв — зустрілися із 37 фронтовиками, які живуть нині в Каневі та селах Канівського району.

Записали їхні спогади про війну, сфотографували й підготували до друку книгу-фотоальбом із символічною назвою «Останній альбом про Перемогу», до якої увійшли розповіді про 42 фронтовиків, зокрема і тих п'ятьох, котрі померли за час роботи над альбомом.

Пам'ять про них берегтиме віднині «Останній альбом про Перемогу», який, як і книгу «Лінія фронту Канів», журналісти передадуть безплатно до міських та сільських шкіл, бібліотек Канівщини та усім, хто звернеться до редакції, щоб мати ці книги у власній бібліотеці.

Один з героїв «Останнього альбому про Перемогу», фронтовик, колишній десантник, кавалер ордена Слави Ілля Заратуйченко.

Увчнення фронтовиків, котрі дожили до наших днів, стало можливим завдяки фінансовій підтримці ПрАТ «Миронівська птахофабрика» і ТОВ «НВФ «Урожай» та особисто керівникам цих підприємств Сергію Міщенко й Олегу Васецько-

му. Перші примірники книги «Лінія фронту Канів» уже отримали її герої — воїни та волонтери. Книга «Останній альбом про Перемогу» побачить світ до 9 Травня.

Ліна КРОХМАЛЬ, студентка Канівського коледжу культури і мистецтв, фотограф, учасниця проекту з видання книги «Останній альбом про Перемогу».

«Повсякчас молюся за наших солдатів»

ДОЛЯ

Для Царика Гройсмана травень — місяць особливий. Першого травня рідні та друзі-ветерани вініщували його з поважною датою — 93-м днем народження.

У Корсуні-Шевченківському Царик Гройсман один з небагатьох живих фронтовиків. Мало того, учасників Сталінградської битви. 9 Травня для нього також день, сповнений особливим змістом, адже Перемога принесла кінець стражданню і тим жакіт-тям, які у 20 років зроби́ли Царика інвалідом. І, врешті, 26 травня — той день, коли вони у 1945-му побралися з Дорою Ілліною, щоб разом прожити довге і щасливе життя (на знімку).

За 93 роки Царик Наумович пережив немало. Проте найважчі спомини — про жорстокість війни. Він міг забути, що було вчора чи двадцять літ тому, але до дрібниць пам'ятає кожен день Сталінградської битви, і навіть у слухача морозом проймає спину його відверта розповідь. Щира, оголена правда про війну.

Родом Царик Гройсман з містечка Тараща, що на Київщині. Повістку з військкомату хлопцю, народженому у 1923 році, принесли на початку війни. Потрапив у 26-й мотоциклетний полк, а після невеликого, як він оцінює, поранення і лікування в госпіталі послали в Житомирське піхотне училище, де його командиром був майбутній генерал-полковник, а тоді лейтенант Чебриков.

— Вчилися недовго — відправили на фронт, —

розповідає ветеран. — Спочатку на Донецький, а у травні 1942-го — на Сталінградський. Ми розуміли, що йдемо у пекло: або ми, або фашисти. Спека у Сальських степах стояла нестерпна, а окопи рили у твердій, мов камінь, землі. Мучила спрага — не було води.

Мій останній бій був сьомого серпня. На 74-му роз'їзді ворог сконцентрував багато танків, намагаючись прорватися на лівий берег Волги. А дорога туди була відкрита, вільна. Ми готувалися до атаки, аж тут на нас обрушився шквал фашистської артилерії — голови не могли підняти. Коли трохи стихли вибухи снарядів, по всій лінії фронту пролунало: «В атаку!» Ми рушили вперед. Кілометрів через п'ять перед нашою піхотою з'явилася стіна з танків. Реально оцінивши ситуацію, хтось із офіцерів вигукнув: «Рятуйтеся, хто як може!» Бігли хто куди, намагалися сховатися в окопах. Поряд зі мною поранило офіцера, він попросив перев'язати, а потім послав мене перев'язувати інших пораниених чим було: одному рвав сорочку, іншому — обмоткою кров спинав. І собі про всяк випадок залишив смужку онучі...

А танки йшли хвилями, кожні 15—20 хвилин, безперервно стріляючи. В проміжку тиші біля 74-го

роз'їзду я помітив кілька людських постатей і прийняв їх за фашистів. Навкруги кружляв такий смерч, що надії на порятунок не залишалося. «В полон не здамся, застрелюсь», — вирішив для себе. Та в цю мить почув неподалік кволий голос:

«Дружок!», підповз до молодого солдата з обома перебитими ногами. Він простягав гвинтівку і просив: «Добрий мене!» Я відкинув гвинтівку вбік, зробив перев'язку, щось говорив йому, заспокоював...

Тим часом знову з'явилися танки, кілька прямувало просто на нас. Я зро-

зумів: не можна боятися, правило війни просте — або-або. Кинувся тікати старою дорогою, а танк гнався за мною. Ліг на землю, ніби вбитий. З танка вистрелив кулемет, і я відчув, як щось гаряче пронизало ногу знизу догори і зупинилося. При-

отямившись, зрозумів, що нога поранена, йти не можна. У мене з собою був годинник кіровський і фотокартка Дори, яку вона подарувала мені перед відправленням на війну — вони відкотилися на кілька метрів. Почав повзти на спині. Наткнувся на

а далі мене покладали на носилки й відправили у госпіталь у Камишин. Поранення виявилось важким і серйозним: куля застрягла в кістці таза, її так і не витягли. Прожив з нею все життя...

Царик Наумович після тривалого лікування у госпіталі зміг ходити з палицею. Повернувшись додому і показав нареченій Дорі її фотокартку зі слідами крові, що побувала у самому пеклі — під Сталінградом. Одружившись, переїхали до Корсуня-Шевченківського. Тут колишній солдат працював усе життя скромним годинниковим майстром. Виростили сина, мають онучку, двох правнуків та праправнучку.

У скромну оселю на вулиці Шевченка перед кожним Днем Перемоги приходять діти з гімназії, що навпроти, вітають ветерана, роздивляються численні ордени та медалі і просять розповісти про Другу світову. У нього про неї ще міцна пам'ять, а тому з глибоким боєм сприймає російську агресію на сході України і не може зрозуміти її причин, бо на полі бою під Сталінградом разом поклали голови і росіяни, і українці, і євреї, і вірмени, і грузини. Як скроплене кров'ю воєнне побратимство можна забути? Забути, зрадити і підняти зброю на брата?! Старий фронтовик розмірковує про це повсякчас і благає Бога допомогти українським солдатам, які воюють із ворогом за свою рідну землю, за Батьківщину.

Людмила ЯРОВА, Ліна ЛЕБЕДЕНКО.

Черкаська область.

Фото Людмили ЯРОВОЇ.

8 травня — День пам'яті та примирення

Дід Іван, що пережив Черчилля

Він був моїм другом. Набагато старший, Іван Омелянович Горілий був мені близьким, як батько. Не так давно, не доживши кількох місяців до 95-річчя, він спокійно відійшов у небесні обителі.

Він мріяв дожити до того часу, коли у Верховній Раді не буде жодного комуніста — і в цьому помер щасливим. Мріяв дожити до перемоги над росіянами — і тут він теж майже дочекався, адже перемогою є вже те, що роззброєна, знесилена російськими агентами Україна зупинила агресора.

Він воював під Ржевом, і туди потрапила газета «Красная звезда», де містилася промова Вінстона Черчилля, який обіцяв відкриття другого фронту лише у 1944 році. І молодий Іван Горілий подумав: «До того часу мої кістки уже зогниють!» Але пережив і війну, і Черчилля, і розпад Союзу, дочекався заборони Комуністичної партії, яка розорила його рід, наклікала біду на рідне Городище і на всю нашу Україну.

Дід Іван був майстровитим і хазяйновитим: допоміг мені купити дачу поруч зі своєю, і ми чимало часу провели у розмовах про все на світі. Він учив мене щепити груші і ростити ехінацею, яку звав панею. Виноград, що обплітав мою альтанку, був також постійним приводом для наших розмов.

Він був переконаним християнином, і я вважав за честь розцілуватися з його сивою бородою у Катерининській церкві, бо останні роки він уже не часто мав сили туди дійти. Колись патріарх Філарет, вітаючись із ним, сказав: «Ви — як патріарх!» Сивобороді діди розцілювалися...

Ось що писав про мого друга Сергій Павленко у «Голосі України» в листопаді 2013 року:

«Кавалер трьох бойових орденів Іван Омелянович Горілий пройшов війну від її початку і до Берліна. Дивом живив. Можє, як і тому, що хотів повернутися в село Городище Бахмацького району і подивитися в очі тим активістам, які виганяли його родину з хати...

...Голод планували заздалегідь, — упевнений 92-річний чернігівець. — У 1929-му до нашого села приїхала міліція з Батурина. Поча-

ли робити обшуки і забирати всю зброю. Бо передчували, що люди протестуватимуть.

Його батько, Омелян Горілий, ще 1908-го очолив місцеву кооперацію, мав великий авторитет серед селян. Родина Горілих та ще кілька десятків сімей, щоб жити ближче біля наділеної землі, заснували біля села хутір Петровського. Утім, переселенці невдовзі стали заручниками колективізації. Бідняки-активісти організовували колгосп, і їм сподобалася доброта садиба Горілих.

— Наклади у 1931 році на нас немилосердний податок, — згадує Іван Омелянович. — Думали, що Горілі не виплатять. Та батько сплатив. Вони принесли додатковий податок — довелося продати корову, кобилу, лошину, кілька овець, свині. Розплатилися! Тоді сільське начальство ще обкладає господарство податком, який мали сплатити за десять днів. Але вже на третій день (а було це в листопаді) вигнали з хати, все розпродали за безцінь. А в сім'ї — десять душ. Куди йти? Пішли до матеріного брата. А його попередили: якщо не виженеш, то й тебе розкуркулямо. Потім ще жили у свояків. Аж доки нам не виділила кімнатку родина залізничника. Батькові не було місця, і він ходив ночувати по сусідах. У листопаді 1932 року ми приховали в яму зібрану картоплю, але навесні 1933-го, щойно її дістали, щоб просушити, хтось доніс голові сільради, і той із комуністами прийшов її конфіскувати. Мати не давала, то керівник акції Плевако почав її штурмувати. Я, одинадцятирічний, учився у нього. Він повалив мене на землю і став душити колінами. Активісти заарештували мене і матір та тримали в сільраді, доки нас не випустив якийсь уповноважений. Я, вже офіцер-орденоносець, у 1945 році, повернувшись до села, зустрівся на вулиці з тим Плеваком, він мав жалюгідний вигляд. І хоч я йому нічого не казав, подався невідомо куди з села...

Старший лейтенант Іван Горілий після війни вчителював у рідному селі, потім аж до пенсії працював на будівництві, навіть очолював одне з чернігівських будівельних підприємств. І досі ветеран щодня молиться за душі безвинно убієнних...

...Коли Україна здобула незалежність, фронтовик Горілий перестав одягати орден і медалі й став носити тільки колодочки.

«Бо там ідоли — Ленін і Сталін». А 9 Травня рвав у себе на дачі тюльпани і йшов до церкви молитися за полеглих однополчан. Він не визнавав радянської патетики «Дня Перемоги». Бо була це гірка перемога. Занадто гірка, щоб радіти.

...Кажуть, що треба об'єднатися і примиритися за прикладом іспанського генерала Франко. При цьому забувають, що іспанці об'єдналися навколо Іспанії, а не навколо Комінтерну Сталіна, який організовував там громадянську війну. І примірилися тільки після перемоги над заколотниками, над іспанським варіантом гібридної війни.

Василь ЧЕПУРНИЙ.

Чернігів.

Фото надано автором.

Добрий слід на землі

Незадовго до Великодніх свят і Дня Перемоги у Рівному презентували книгу «Добрий слід на землі» — другу за ліком у серії «Золоті імена Рівненщини». Як сказав голова редколегії очільник Рівненської обласної організації НСЖУ Дмитро Тарасюк, до книги увійшла 31 новела про людей, які ремеслом свого життя зробили журналістику і залишили у ній помітний слід. Тут розповіді про наших сучасників і спогади про колег, котрі вже, на превеликий жаль, відійшли у вічність.

Дві новели присвячені журналістам, які починали вхід у професію у роки Другої світової війни, свої перші дописи робили у партизанські стіннівки та в підпільні газети, що поширюва-

ли на тимчасово окупованих фашистами територіях.

Одна з них — про 90-річного ветерана війни і журналістики Андрія Григоровича Гречка, який мешкає у райцентрі Рокитне. У роки війни сімнадцятирічний юнак вступив у партизанський загін «За Батьківщину!» А згодом, коли закінчив курси мінерів, його спрямували у новостворений партизанський загін імені Держинського з'єднання Василя Бегми. Тут Андрій очолив молодіжну диверсійну групу, яка пускала під укис ворожі ешелони, підірвала мости... За бої в тилу ворога партизан відзначений орденом Вітчизняної війни І ступеня та медаллю «Партизан Вітчизняної війни» II ступеня.

— Людям на тимчасово окупованих фашистами територіях було дуже важливо знати правду про події на фронтах. Це додавало віри в перемогу, — згадує Андрій Григорович Гречко. — Тому було вирішено видавати рокитнівську підпільну газету «Більшовицька правда», яку місцеві мешканці потай передавали з хати в хату. Першу замітку в 1943 році підготував до неї і я.

Ось так уперше долучився до майбутньої журналістської професії Андрій Григорович Гречко, який у мирні роки був власкором рівненської обласної газети «Червоний прапор», впродовж двадцяти років (1965—1985) — редактором рокитнівської районки. Своїм прикладом спонукав піти в журналістику не одного юного земляка. Чимало з них трудяться нині і у центральних українських виданнях, а Андрій Григорович, попри свій поважний вік, все ще активно співпрацює з районною газетою, пише спогади про бойових товаришів, сценарії до документальних фільмів. Його слово вірять люди.

Ще одна новела — про Григорія Івановича Пінчука, який з 1962 року обіймав посаду редактора єдиної на той час у місті Дубно газети «Червона зірка». Тут, у старовинному місті, пройшли його найкращі роки, прийшло визнання як журналіста, тут і закінчилось його земне життя... А свій перший допис Григорій Іванович Пінчук зробив у роки війни у партизанську стіннівку. Розповідав про колег — мінерів, кулеметників. Ось лише короткий уривочок із його партизанських спогадів:

«Дуже сутужно було партизанам із харчами. Їх коли-не-коли доставляли літаком. Одного дня радість — скидає літак ящики з продуктами та ще й пошту на

додачу. Я листа ні від кого не чекав — батько воює невідомо де, а мама і старша сестра не знають, де я партизаню.

— Пінчук, танцюй! Тобі лист! — чую зненацька. Виявилось — від батька. Довго не було вісточки від нього. І ось у лісах, де діяло партизанське з'єднання Сабурова, лист знайшов свого адресата. «Я воюю під Смоленськом, — писав батько. — А де ти зараз, сину? Швидше б закінчилась ця клята війна і ми могли б повернутися додому». Цей лист батька підказав мені тему для допису у партизанську стіннівку».

У новій книзі йдеться і про відомих на Рівненщині журналістів Євгена Дмитровича Плахова, Михайла Микитовича Горопяху, Миколу Петровича Камінського, Євгена Анатолійовича Лановця, Всеволода Микитовича Горопяху, Валерія Газзовича Баталова, Георгія Павловича Сербіна, поетичне тріо березнівських журналістів Надію Миколаївну Ярмолюк, Павла Трохимовича Рачка, Бориса Тимофійовича Боровця... Добре слово мовлено і про тих, хто сприяв розвитку журналістики, мережі місцевих газет, про Володимира Никифоровича Шишкова, Михайла Опанасовича Шевцова... Звичайно ж, збірник, спонсорами якого виступила низка місцевих газет Рівненщини, не зміг умістити розповіді про всіх достойників журналістики, тож Дмитро Тарасюк закликав колег почати працювати над наступною книгою із серії «Золоті імена Рівненщини».

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

На знімку: голова Рівненської обласної організації НСЖУ Дмитро Тарасюк презентує нове видання про журналістів «Добрий слід на землі».

Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

У НОМЕР

Змагалися старшокласники

Із конкурсу строю та пісні «Майбутній захисник України» розпочалися урочисті заходи з нагоди відзначення 71-ї річниці перемоги над нацизмом у Європі і Дня пам'яті та примирення в Кіровограді (**на знімку**).

Традиційний військово-патріотичний конкурс проходить в обласному центрі вже четвертий рік поспіль. Цього разу в ньому змагалися загоми старшокласників 32 шкіл міста. Юні учасники показали себе справжніми патріотами України. Їхні виступи були злагодженими, а вишкіл — майже як у професійних військових.

По завершенню конкурсної частини загони пройшли урочистим маршем до площі перед міською радою, де минулорічні переможці підняли поряд із Державним прапором України і прапором Кіровограда бойові знамена 3-го окремого полку спеціального призначення, 79-ї окремої аеромобільної бригади, 57-ї окремої мотопіхотної бригади, 170-го та 34-го мотопіхотних батальйонів — кіровоградських військових частин, які з честю виконують бойові завдання, захищаючи суверенітет і незалежність України.

Міський голова Андрій Райкович вручив переможцям курсу нагороди. Крім того, вони отримали почесне право пройти парадним строєм пе-

ред ветеранами міста та учасниками АТО на Меморіальному комплексі «Фортешні вали» 9 Травня.

Петро МЕЛЬНИК.

Кіровоград.

Фото автора.

Виявили шпитальне поховання невідомих бійців

Братську могилу солдатів Другої світової було виявлено на Херсонщині. На околиці села Червоний Чабан місцеві мешканці копали яму для господарських потреб і на глибині півметра виявили людські останки. Селяни повідомили про знахідку активістів пошукової групи «Херсон» військово-історичного клубу «Каховка». Ті провели на місці розкопки і справді знайшли останки шістьох радянських воїнів.

— Усі загиблі були вдягнені лише у галіфе, які носили у 1941—1945 роках солдати Червоної армії. Вочевидь, селяни знайшли так зване шпитальне поховання бійців, котрі померли від ран у пересувному медсанбаті, — зазначив керівник групи «Херсон» ВІК «Каховка» Сергій Минкін.

Бійців, котрі так і залишилися невідомими, хочуть урочисто перепоховати у листопаді нинішнього року — саме на річницю визволення села Червоний Чабан від німецько-фашистських окупантів.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсонська область.

Він не визнавав радянської патетики «Дня Перемоги». Бо була це гірка перемога

Чекали розстрілу, але прийшло звільнення

Перша моя вчителька Ніна Степанівна Остапенко (Коваль) — останній нині живий учасник підпільної організації «Партизанська іскра», що діяла в роки Великої Вітчизняної війни на Первомайщині.

У дитинстві схвилював один епізод. У день 9 Травня біля пам'ятника полеглим односельчанам відбувався мітинг. Ми, першокласники, стояли тихі й принишклі. Випадково глянув на вчительку: по її обличчю текли сльози. Семирічний учень тоді не міг зрозуміти, чому наша друга мама, завжди життєрадісна й сильна Ніна Степанівна плаче. Хто її скривдив?

Наступного дня запитав про це нашого вихователя, педагога з багатьма творчими обдаруваннями Володимира Макаровича Герасименка. Саме він уперше розповів про те, що Ніна Степанівна сумує за своїми друзями юності — членами підпільної організації «Партизанська іскра», котрі загинули під час війни.

Спливли роки. Ставши вже дорослим, попросив розповісти про це свою першу вчительку.

...1939 року, закінчивши 7 класів Кумарівської школи, Ніна продовжила навчання в Кримківській середній школі. ... Було літо 1941 року. Дотепер пам'ятає, як до веселої групи учнів на шкільному

дворі підійшов білявий юнак і гучно оголосив: «Дорогі однокласники! Вітаю всіх із успішним складанням останнього іспиту. Завтра поїдемо до Первомайська фотографуватися».

20 червня 1941 року Парфентій Гречаний сфотографувався разом з однокласниками в місті, але світлини ніхто з учнів не забрав, бо 22 почалася війна...

— Страшна звістка про віроломний напад фашистської Німеччини приголомшила нас усіх, — згадує Ніна Степанівна. — Ворог із кожним днем захоплював дедалі більше територій. Незабаром німці з'явилися й на Первомайщині. Ми, колишні дев'ятикласники, тепер зустрічалися таємно й палко обговорювали події, що відбувалися на нашій землі. Вирішили не сидіти склавши руки, а діяти, щоб наближати перемогу.

Так було створено підпільну молодіжну організацію «Партизанська іскра». Командиром загону вибрав Парфентія Гречаного. Підпільники, як могли, боролися з окупантами.

— Холодний грудень 1941 року, — згадує Ніна Степанівна. — Вечірні сутінки огорнули село. Раптом чуємо тихий стукіт у замерзлу шибку. Мати стривожилася: «Хто там?»

— обережно запитала. Зовні почувся приглушений шепіт: «Це ми — Парфентій Гречаний і Олександр Кучер. Відкрийте, будь ласка, з Ніною потрібно поговорити...»

Коли зайшли в будинок, Парфентій повідомив: «Готуємо операцію зі знищення румунського складу з боєприпасами. Потрібна

допомога вашого центру...» Склад знищили. Це було першим завданням юної підпільниці Ніни Коваль, яке вона виконала разом із друзями Миколою Остапенком, Зоєю Кулагіною та іншими. Хлопці псували майно ворога, розклеювали листівки з повідомленнями Радінформбюро. Діяли дуже обережно, у всьому про-

являли пильність. Все-таки вороги вистежили. Почалися арешти, схопили й Ніну Коваль.

— Окупанти застосовували нелюдські катування, — розповідає колишня підпільниця, — а потім нас годинами тримали на морозі в лахмітті, без їжі та води. Після допитів і катувань у Первомайській в'язниці нас, змучених і голодних, гнали по снігу етапом у Тирасполь, де на арештантів чекав розстріл.

І тільки стрімкий наступ Червоної Армії, про який почули в'язні, додав їм сил і мужності. Вони вирішили організувати втечу. Раптово накинулися на тюремних конвоїрів, роззбрóили їх. У цей час саме наступали бійці передових частин нашої армії, вони й допомогли сотням ув'язнених урятуватися від смерті...

Після визволення Первомайщини від окупантів здійснилася заповітна мрія Ніни Коваль. Вона закінчила педагогічні курси та стала вчителькою початкових класів. Спочатку працювала в селі Синюхин Брід, потім у Конечьополі, а з 1946-го до виходу на пенсію — у рідній Кумарівській школі.

За мужність і відвагу в партизанській боротьбі Батьківщина нагородила Ніну Степанівну Коваль (Остапенко) орденами Вітчизняної війни I ступеня, «За мужність» і багатьма

медалями. За нелегку 45-літню педагогічну працю — численними грамотами й медалями.

Про вчителя завжди говорять із повагою й шаною. Але, мабуть, найбільшим визнанням для педагога є усвідомлення його учнями ролі першої вчительки в подальшому їхньому житті. Нас, її вдячних вихованців, — понад тисяча.

18 лютого цього року колишня підпільниця відзначила свій 91-й день народження. Частий гість Ніни Степанівни — голова ветеранської організації села Кумарі К. Новошицька. Адже вона теж її учениця. Клавдія Петрівна розповідає: «Ніна Степанівна всієї душею вболівала за кожного з нас, ми завжди відчували її любов і турботу. Багато років пропачувала вона в нашій школі. За неї вчилися й мої діти. Всі люди поважають нашу дорогу наставницю».

Від імені всіх учнів прийміть, дорога Ніно Степанівно, щирі вдячність і низький уклін за перші життєві уроки добра, порядності, мужності та любові до людей. Міцного Вам здоров'я й довгих років життя.

Данило КІТ,
депутат Первомайської районної ради.

Миколаївська область.

На знімку: фронтовик Яків Гаврилович Самойленко зі станції Кам'яний Міст і підпільниця Ніна Степанівна Остапенко із Кумарів — ветерани, які мешкають на Первомайщині.

Фото автора.

«Мої внуки з Росії бояться приїжджати до Вінниці»

Колишній фронтовий зв'язківець Євген Першаков буде одним із небагатьох, хто 9 травня, у День Перемоги, візьме участь в урочистій ході ветеранів центральною вулицею Вінниці.

Полковник у відставці 90-річний Євген Першаков пройшов дорогами трьох воєн — воював проти німецько-фашистських загарбників, брав участь у боях проти Японії та Корейській війні. На фронт його забрали зі школи. Як це відбувалося, дотепер пам'ятає до подробиць.

— У десятому класі ми провчилися тільки три місяці, — згадує Євген Першаков. — У грудні 1944-го п'ятьох хлопців з нашого класу викликали у районний військкомат. На той час мені виповнилося повних 17. Було це в Росії, в Кіровській області, звідки я родом. Вручили повістки. З райцентру добралися до Кірова. Там в облвійськкоматі розподілили по частинах.

Ветеран невисокий на зріст, зовсім не схильний до повноти. Зізнається, що юнаком мав зовсім непоказну статуру. Мабуть, тому його відправили служити зв'язківцем.

— В атаку я не ходив, не буду собі подвигів добавляти, — широко каже співрозмовник. — Мав інше завдання: забезпечувати зв'язок для командирів різних підрозділів — від командира роти до комполка. Котушку на плечі — і вперед. Де повзком, де бігом. Досить часто під вибухи бомб або свист куль. Мав поранен-

ня, але, як бачите, залишився живий.

Службу починав на Калінінському фронті, потім на його базі створили Перший Прибалтійський, і у військовому квитку зв'язківця з'явився новий запис. Разом із підрозділами, який забезпечував зв'язком, брав участь у Мемельській та Східно-Пруській наступальних операціях. 9 травня 1945-го війна для зв'язківця Першакова не закінчилася. Його відправили на Далекий Схід, де тодішній Союз оголосив війну Японії. На початку 50-х минулого століття на його долю випало воювати ще й у Корейській війні.

Фронтовик зізнається, що про все пережите міг би розповідати годинами. «Тільки чи комусь це потрібно нині? — запитує. — У таких, як я, ко-

лишніх воїнів, єдине прохання й побажання до людей середнього й молодого покоління — не забувайте, пам'ятайте про тих, хто вигнав із рідної землі фашистських загарбників. Хоча б інколи навідуїться до ще живих, нас уже зовсім небагато, і пам'ятайте про загинувших, пам'ять про Перемогу не може бути короткою, вона має передаватися з покоління в покоління».

Із побратимів, з якими зв'язківець Першаков пройшов дорогами війни, серед живих не залишилося нікого. Каже, це йому доля дарувала довші літа. Його діти, внуки і правнуки знають про роки воєнного лихоліття не тільки зі шкільних підручників, а й із розповідей дорогої їм людини. Внуків і правнуків у ветерана по шестеро. Щасли-

вий, що ще жива дружина. Вона вінничанка. Познайомилися, коли приїхав служити у місто над Бугом. У Вінниці проживає дочка з дітьми й його внуками і правнуками.

— У нас є родичі в Росії, — ділиться думками Першаков. — У Красноярському краї внук із дружиною і дітьми, моїми правнуками, там також дружина мого брата зі своїми дітьми. На запитання, чи знаходять спільну мову у зв'язку з нинішньою ситуацією, ветеран каже, що, на щастя, стосунки не зіпсувалися, як це є у деяких сім'ях.

— Але в гості не їдуть, — не приховує цього співрозмовник.

— Чому?

— Бояться «бандерівців», — відповідає ветеран. — Хоча й переконую їх, що я, корінний росіянин, вільно почувуюся у місті, не маю з цим жодних проблем.

Події на Донбасі каменем лежать на серці фронтовика. Каже, відповідальність за те, що сталося, мають узяти на себе політики. Прості люди не винні, їм не потрібна війна. Гріх узяти на душу ті, хто «промивав» народу мізки. «Дуже хочеться дочекатися того дня, коли на сході замовкне зброя», — каже на закінчення розмови фронтовик.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

Фото автора.

Травнева ситуація під прицілом ЗСУ та під контролем МВС

Протягом минулої доби (дані на 6.05) ситуація в зоні антитерористичної операції ускладнилася. Проросійські бандформування 11 разів відкривали вогонь по позиціях українських військ, **повідомляє прес-центр АТО.** На Маріупольському напрямку бойовики неодноразово відкривали вогонь по наших опорних пунктах у районі Новотроїцького із заборонених Мінськими домовленостями мінометів калібру 120 мм, а також зі стрілецької зброї та гранатометів. На донецькому напрямку по українських захисниках біля Мар'їнки вів вогонь снайпер противника. Позиції сил АТО в районі Авдіївки були обстріляні із гранатометів різних систем і стрілецької зброї.

Гібриди порушили «режим повної тиші» і на Луганщині. Там злочинці проросійських бандформувальників обстрілювали наші укріплення поблизу н. п. Новоолександрівка із гранатометів і крупнокаліберних кулеметів.

Бойовики продовжують ротацію своєї техніки й озброєнь, пояснюючи такий рух підготовкою до парадку 9 Травня. Напередодні в окупованому Донецьку вони провели репетицію «параду» своєї «моці». Центром міста проїхали БТРи, гаубиці, танки Т-72, міномети, які, згідно з Мінськими домовленостями, мають бути відведені від лінії зіткнення на 30 і 15 кілометрів відповідно. Військові експерти не раз вказували на небезпеку застосування цієї техніки противником для наступальних операцій. Речник АП з питань АТО Андрій Лисенко заявив: якщо це озброєння буде задіяно, то його знешкодять. Мовляв, усі резерви й необхідна бронетехніка та засоби ураження в нас є...

«Та техніка, яка продовжує перебувати до Донецька для так званого парадку на День Перемоги, — це відкрите порушення Мінських домовленостей, оскільки техніка з таким калібром повинна бути на відповідній відстані, але вона перебуває в безпосередній близькості від лінії розмежування, оскільки Донецьк саме межує із цією лінією зіткнення. Саме ця техніка під виглядом підготовки до парадку становить велику загрозу», — сказав полковник Лисенко.

У свою чергу, міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков не виключає можливості провокацій під час святкування Дня Перемоги.

«Ми не бачимо жодних проблем у тому, щоб свято, вихідні пройшли спокійно, ми впевнені у цьому. У всіх великих містах (Харків, Одеса, Київ, Львів і інші міста), я думаю, у цьому ніякої проблеми немає. Ми тримаємо ситуацію під контролем», — сказав він.

Київська поліція з 30 квітня по 9 травня працюватиме в посиленому режимі. Те саме стосується й поліції в інших великих містах України.

Справа LuxLeaks — фіскальні крадії проти свободи слова

Наприкінці квітня у Люксембурзі розпочалася судова справа над колишнім співробітником аудиторської компанії PwC Антуаном Дельтуром та журналістом Едуардом Перреном, завдяки яким вибухнув скандал про ухилення від сплати податків великими транснаціональними корпораціями. LuxLeaks (люксембурзький витік) — саме так охрестили фінансовий скандал, що пролив світло на зміст деяких дуже вигідних податкових угод, укладених між Люксембургом та аудиторськими фірмами, що працюють на гігантські міжнародні компанії.

«Ситуація зовсім безглузда. На лаві підсудних невинні, а звинувачують їх зlodії, що організували фіскальну крадіжку», — заявив французькому часопису «LesInrocks» журналіст Дені Робер, звинувачуваний у справі «Клірстрім» 2009 році (ще один фінансовий скандал, пов'язаний з фінансовою корпорацією, що базувалася в Люксембурзі, — тоді під підозрою у хабарництві і відкатах опинилися 89 відомих політиків і бізнесменів, відповідальність за роздмухування скандалу також намагалися покласти на журналістів). «Ми знаємо, що директори Google, Amazon, Ikea та інші, крадуть десятки мільйонів євро у дрібних платників

податків, але звинувачують Антуана Дельтура і Едуарда Перрена, тоді як директори (цих компаній) не реагують», — продовжує журналіст.

І правда, жодної судової справи проти 340 найбільших національних і транснаціональних компаній, замішаних у скандалі, порушено не було, адже в Люксембурзі ця шокуюча система ухилення від податків не є нелегальною.

З другого боку, інформатору, що передав конфіденційні документи французькому журналісту, загрожує до 10 років ув'язнення та штраф розміром у мільйон євро за крадіжку, розкриття професійної таємниці та відмивання грошей. Що стосу-

ється журналіста Едуарда Перрена, то він звинувачується у співучасті й, за словами прокурора, ще й у маніпуляції свідками.

«Це дилема сучасної Франції та зайки-Європи, яким не вдається знайти компас до світу, де багатства знаходяться в руках лише 1% населення», — наголошує пан Робер в інтерв'ю для «LesInrocks». «Це показує також сліпоту політиків. Треба подивитись на все це збоку, щоб побачити все божевілья цієї системи».

На захист інформаторів став і сам президент Франції Франсуа Олланд. «Інформатори проводять дуже корисну роботу для міжнародного співтовариства, вони йдуть на ризик і повинні бути захищені», — заявив він.

Проте справа порушує не лише питання прозорого й чесно-го бізнесу та професійної таємниці компаній, що використовують законодавство деяких країн, які дозволяють істотно

скоротити податки великим транснаціональним корпораціям, а й свободи преси. Адже за суттю люксембурзьке правосуддя звинувачує журналіста лише в тому, що він зробив свою роботу, проінформовавши громадськість про недосконалість системи оподаткування.

Французький журналіст Едуард Перрен заперечує факт маніпулювання з метою отримати податкові декларації компаній — клієнтів PwC. На його думку, цей судовий процес був ініційований лише для того, аби залякати інформаторів та медіакомпанії. Однак, якщо Люксембург вирішить визнати підсудних винними, це однозначно створить прецедент у судовій практиці, що вплине на умови роботи журналістів, на свободу слова і відчинить двері іншим зловживанням і маніпуляціям з боку тих, хто намагатиметься обкрадати свою власну державу.

Анна ЧЕСАНОВСЬКА-ЖАЯР.
Париж.

Куди піде Туреччина після Давутоглу?

У Туреччині в четвер заговорили про «підкилимну боротьбу», «гризню у верхах» і навіть про «двірцевий переворот». Приводом для цього стала заява прем'єр-міністра Ахмета Давутоглу про відставку з посади глави уряду та голови правлячої Партії справедливості й розвитку (ПСР). Її було оприлюднено після його сорокахвилинної бесіди з президентом Туреччини Реджепом Ердоганом у президентському палаці, що відбулася в середу ввечері.

Глава держави запропив «на килям» главу ПСР після його публічних заяв про те, що Туреччина залишиться світською державою. Але причина відставки, мабуть, криється в іншому — небажанні Давутоглу брати участь у перетворенні країни з парламентської республіки на президентську, чого прагне Ердоган.

Коментарів для преси Ердоган і Давутоглу не дали, однак журналістам стало відомо про безсторонню розмову лідерів держави, під час якої президент прохопився: «Не забувайте, як ви стали прем'єр-міністром». Після чого Даву-

тоглу заявив, що готовий піти у відставку з усіх посад. Тим більше, що його перед цим позбавили права призначати регіональних керівників Партії справедливості й розвитку.

І вже в четвер в Анкарі відбулося засідання головної ради правління Партії справедливості й розвитку, на якому було ухвалено рішення провести 22 травня позачерговий з'їзд для обрання нового уряду, повідомила турецька газета Hürriyet.

А по національному телебаченню виступив помічник президента Чеміль Ертем, який ска-

зав: «Країна і її економіка стабілізується після того, як у Туреччині з'явиться прем'єр-міністр, котрий буде тісніше пов'язаний з Ердоганом». Він також наголосив, що в країні не буде позачергових виборів після з'їзду ПСР 22 травня.

Прем'єр-міністр Давутоглу на прес-конференції у четвер заявив, що за прийняттям його рішення про відставку не стоїть почуття неупізнаності або жалю. «Період правління нашої партії — період успіху. Під час прийняття цього рішення в мене не було почуття жалю за якісь кроки, зроблені мною, чи почуття неупізнаності. Я виконав свою місію в кріслі прем'єр-міністра й працював із честю», — заявив прем'єр-міністр.

Давутоглу зазначив, що після надзвичайного з'їзду він продовжить свою роботу як депутат

ставку дуже дивною, оскільки уряд успішно справлявся з усіма завданнями з керування економікою. Чимало експертів зазначають, що в боротьбі за владу та вплив у країні переміг президент, і без стримуючого чинника в особі Давутоглу важко передбачити його наступні дії у посиленні особистої влади.

А в Туреччині вже прикидають, хто стане новим прем'єром і чи буде він тісніше пов'язаний із Ердоганом. Серед перших кандидатур називають зятя Ердогана Берата Албайрака, який обіймає посаду міністра енергетики, і близького соратника президента міністра транспорту Біналі Йилдирима. Є й інші кандидати, але всі вони складатимуть строгий тест на лояльність президентові.

Нагадаємо, Давутоглу призначили прем'єр-міністром Туреччини в серпні 2014 року, він змінив на цій посаді Ердогана, якого було обрано президентом.

Олександр БЛИК.

Лейбористи втрачають позиції

У Великій Британії в четвер відбулися вибори до місцевих та регіональних органів влади.

За попередніми підрахунками, як інформує Euronews, головна опозиційна сила британців — Лейбористська партія — втрачає свої позиції.

Натомість на парламентських виборах в Шотландії перемагають консерватори і Шотландська національна партія, яка має більшість у парламенті з 2011 року. При цьому лейбористів витіснено аж на третє місце.

Як повідомляє BBC, лідерка Шотландської національної партії Нікола Стерджен є прибічницею виходу країни зі складу Сполученого Королівства, але при цьому хотіла би, щоб Шотландія залишилася у ЄС.

А в парламент Уельсу уперше пройшла Партія незалежності Британії, яка активно лобіює вихід країни з Євросоюзу. Найбільшою партією тут, як і раніше, залишаються лейбористи, які отримують 26 місць із 60. Це на чотири місця менше, ніж на виборах 2011 року.

Крім того, 5 травня, відбулися вибори мера Лондона. Наступника Бориса Джонсона обирали серед 12 претендентів. Фаворитом вважається кандидат від Лейбористської партії Садік Хан — народжений у Лондоні мусульманин пакистанського походження. Його суперник — кандидат від консерваторів Зак Голдсміт, якого підтримує Б. Джонсон. Він, як і нинішній мер, виступає за вихід Великої Британії із ЄС, всупереч лінії лідера їхньої партії прем'єр-міністра Девіда Камерона.

Чують тільки сильну громаду

У Канаді в провінціях, де компактно проживають наші співвітчизники, планують суттєво спростити процедуру оновлення їхніх паспортів чи продовження віз. Раніше, щоб залагодити ці питання, нашим громадянам доводилося діставатися посольства України в Оттаві.

Нині в країні запускається пілотний проект: завдяки встановленню біометричного обладнання на місцях українці зможуть зберегти свій час, а також істотно заощадити на перельотах і готелях.

Про новачку повідомив Надзвичайний і Повноважний Посол України в Канаді Андрій Шевченко під час зустріч

із українською громадою міста Ред-Дір. За кількістю населення це місто приблизно, як Бердичів, але наша громада тут чималенька.

Зустріч приурочили до 75-річчя заснування Конгресу українців Канади. У ній також взяв участь президент Конгресу Павло

Город, який закликав земляків бути активними: коли політики відчувають силу громади, вони починають з нею рахуватися.

Марія ХІМИЧ.

Ред-Дір. На знімку: учасники зустрічі.

Фото автора.

ПЛАНЕТА

Японія хоче повернути свої території і підписати угоду про закінчення війни

Дедалі очевидніше, що головною темою на саміті «сімки» буде світова економіка, перспективи якої викликають в очільників провідних держав занепокоєння. Саме ця тема була головною під час переговорів прем'єр-міністра Японії Шіндзо Абе з німецьким канцлером Ангелою Меркель у Берліні та прем'єр-міністром Великобританії Девідом Камероном у Лондоні. Країни «сімки» мають спільно розробити монетарні та фіскальні стимулювання для досягнення «стійкого та сильного зростання світової економіки», заявив Абе під час прес-конференції.

Окрім того, Токіо зацікавлений у створенні зони вільної торгівлі між Японією та ЄС. Абе повідомив, що сторони домовилися про «подвоєння зусиль задля щонайшвидшого завершення переговорів і підписання відповідної угоди» до кінця нинішнього року. За оцінкою Девіда Камерона, угода про ЗВТ принесе тільки британській економіці додаткових 5 млрд. фунтів стерлінгів на рік. До речі, нині загальний обсяг японських інвестицій в цю країну сягнув 38 мільярдів фунтів стерлінгів.

І якщо європейські зустрічі японського прем'єра відбувалися у спокійному робочому режимі, то вже напередодні його переговорів з президентом РФ Володимиром Путіним в Сочі атмосфера почала нагнітатися. Навіть міжнародні агентства вустами своїх московських кореспондентів зазначали, що поїздка Абе в Сочі «стане проривом у зусиллях Росії покінчити з міжнародною ізоляцією». Мовляв, Абе зignorував застереження США та своїх євросоюзників і таки летить до Сочі. Або: «Японський прем'єр уже готовий навіть змиритися з приналежністю Курил, аби тільки похвалити діалог і співробітництво з Росією».

На прес-конференції у Лондоні Абе на запитання щодо візиту в Сочі відповідав традиційно: Японія та Росія ось уже 70 років по Другій світовій війні не можуть укласти мирного договору, тому він хоче провести «відверті переговори» з Путіним щодо підписання цього документа. Але... після врегулювання територіального спору стосовно «північних територій».

Як стало відомо телеканалу NHK, Абе справді заготував план співробітництва з Росією у восьми галузях. Також передбачено й співпрацю в розвитку промисловості на російському Далекому Сході. Реалізацію цього плану японська сторона сподівається поєднати з успіхом на перемовинах стосовно мирного договору.

Як воно вийде насправді, на той час, коли писався цей матеріал, не було відомо. Певні припущення можна зробити хіба з коментарів осіб, наближених до російського президента. Зрозуміло, що будь-які економічні пропозиції з боку Японії буде сприйнято на «ура». За словами помічника Путіна Юрія Ушакова, його бос уже хоче запросити японського прем'єра на економічний форум у Владивосток — вочевидь, щоб краще зрозуміти, куди там вкладати інвестиції. А ще після переговорів тет-а-тет планується ширший формат за участі міністрів та очільника компанії «Роснефть». (Як відомо, проти Ігоря Сечина введено санкції з боку США, а проти компанії — ЄС та США).

А острови? Так, ця проблема «порушуватиметься» на зустрічі в Сочі, зазначив Ушаков, але «питання складне» і його можна розв'язати тільки через налагоджування «більш глибокого партнерства між Росією та Японією». Тобто не зараз, і не відомо коли.

Ніна БАЛИКОВА.
Токіо.

У селищі Новоайдар Луганської області запрацювала кімната медико-соціальної допомоги районної організації Червоного Хреста. Відтепер кожен житель селища може звернутися по допомогу до кваліфікованих медичних сестер і виміряти тиск, зробити аналіз крові на цукор, провести маніпуляційні процедури за призначенням лікаря тощо, *інформує наш власкор Павло Воронцов*

Міністр оборони України Степан ПОЛТОРАК прийняв рішення про придбання 28 квартир для військовослужбовців оперативного командування «Захід». Про це він сказав під час робочої поїздки до Рівненської області з нагоди 75-ї річниці створення командування, *повідомляє наш власкор Олександра Юркова*

Меморіальну дошку загиблому батькові відкрив його син

Меморіальну дошку на честь двох випускників Вінницького вищого професійно-технічного училища № 11 відкрито на фасаді будівлі навчального закладу. Колектив викладачів і студентів вшанував пам'ять десантника Петра Коваленка і нацгвардійця Віктора Долінського.

Право відкрити меморіальний знак з викарбуваними на ньому портретами двох захисників країни надали синові загиблого нацгвардійця Валентину Долінському. Петро Коваленко і Віктор Долінський закінчили училище в різні роки, але загинули майже одночасно. 2 травня 2014-го біля Слов'янська на Донеччині колоную бійців 95-ї Житомирської аеромобільної бригади, в якій служив за контрактом Петро Коваленко, зупинили місцеві жителі. За ними причаїлися озброєні бойовики. Цивільні не

зрушили з місця до самого вечора. Шойно вони розійшлися, сепаратисти відкрили вогонь. Одна з гранат, випущена з підствольного гранатомета, розірвалася біля ніг Петра Коваленка. Він прийняв удар на себе, чим врятував екіпаж БТРа.

22-річний боєць став першим з вінничан, хто віддав життя за незалежність держави в АТО. У нього залишилися батьки та сестра, а також кохана дівчина, з якою мав намір одружитися восени того ж року. Поховали десантника у його рідному селі

Рахнівка Гайсинського району. Хлопець був земляком ще одного борця за незалежність держави — Василя Стуса, життєва зірка якого також зійшла у Рахнівці.

Віктор Долінський служив інструктором взводу вогневої підтримки у спецпідрозділі «Ягуар» Нацгвардії України. Як і його побратим, загинув у Слов'янську. Його життя так само обірвала граната, випущена з підствольного гранатомета. Місцем вічного спочинку 34-річного бійця стало його рідне село Нижчий Ольчедаїв Могилів-Подільського району на Вінниччині.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

«Твоя матуся разом з Тобою так ішла»

Український інститут національної пам'яті опублікував історії жінок у розрізі Другої світової війни.

Зокрема, уродженки Прикарпаття Марії Бабінчук (1924—1950/51pp.). Історія члена Організації українських націоналістів, підпільниці на псевдо Каліна довгий час не вписувалася у схему радянського героїзму. 1941 року Марія вступила до ОУН, організувала мережу юнацтва в рідному селі. Працювала у шпиталі м. Станіславова, допомагала медикаментами українським повстанцям. Перед поверненням

більшовиків пішла в підпілля. 28 серпня 1944 року брала участь у боях біля сіл Богрівка і Яблунька Богородчанського району. За шестирічний підпільний шлях вона виконала багато завдань, здобула спеціальність радистки, добре володіла зброєю. У підпіллі вийшла заміж за надрайонного провідника ОУН Надвірнянщини Григорія Ващебу. 28 серпня 1950-го у них народилася донечка, яку назвали Мотрею. Бать-

ки змушені були віддати маля на виховання Гафії Маланюк, яка не побоялася взяти повстанську дитину та зберегла листи-заповіти матері і батька. В одному з них є і такі рядки: «Коли ти виростеш і будеш читати історію нашої боротьби з найжорстокішим ворогом українського народу, ти не в одній статті знайдеш подібне. Тоді подумай, що і Твоя матуся разом з Тобою так ішла...»

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

солдатів, святкові музичні виступи для ветеранів—учасників війни, інформаційні акції для жителів області про місце й роль українського народу в перемозі над загарбниками.

Павло ВОРОНЦОВ.
Луганська область.

Святковий автопробіг

3 нагоди 71-ї річниці від Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні в Лисичанську, Старабільську й Станиці Луганській відбудеться автопробіг, під час якого де-

монструватимуть зразки військової автомобільної техніки, уніформи й макети стрілецької зброї тих часів. Крім того, відбудуться покладання квітів і вінків до могил невідомих

Ушанували покровителя весни і ниви

У селі Городське Коростишівського району Житомирщини відбулося традиційне свято — День Юрія, під час якого вшанували покровителя весни та ниви.

Провели його в рамках етнофестивалю «Житичі» в культурно-мистецькому центрі «Поліська хата» за підтримки обласної і районної держадміністрації. Організатор фестивалю — голова обласної молодіжної творчої спілки худож-

ників і мистецтвознавців Інна Величко. До Городського прибули фольклорні гурти, майстри народної творчості, музиканти, науковці. Свої нові картини заслужений художник України Юрій Камишний представив на «Виставці

під стріхою». Цікаві забави для дітей та молоді, майстер-класи з народних ремесел, стрільби з лука, кулінарне майстер-шоу наповнили свято незабутніми враженнями.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомирська область.

Фото зі сторінки Інни Величко у Facebook.

Стела Героїв перемістилася, але вижила

У Луцьку, напередодні Дня Перемоги, в регіональному музеї українського війська та військової техніки урочисто відкрили оновлену стелу Героїв Радянського Союзу, іменами яких названо вулиці обласного центру. Донедавна вона була розташована в кінці вулиці Шопена, але потрапила в зону будівництва та обслуговування багатоквартирного житлового будинку з офісами ЖК «Центральний», забудовником якого є ТЗОВ «Волинбудіндустрія».

Тож у листопаді минулого року будівельники почали розбирати її залізобетонні елементи. Під тиском громадськості незабаром стелу відновили майже у попередньому вигляді. Однак громіздка конструкція монумента, зведена багато десятиріч тому, вже не вписувалася в сучасний вигляд цієї частини Луцька, і міська рада дала дозвіл на його знесення. Щоб не йти в конфлікт із ветеранськи-

ми та іншими організаціями, а насамперед з власною совістю, забудовник вирішив посприяти перенесенню монумента на територію розташованого поруч музею, замінивши його громіздкої залізобетонні конструкції на металеві. Відтепер відвідувачі музею зможуть не лише оглянути виставлену на майданчику військову техніку, а серед неї є й зброя часів Другої світової війни, а й дізнатися імена

героїв-визволителів Луцька. Співробітники музею готові розповісти усім про кожного з них.

На відкритті оновленої стели були присутні учасники Другої світової війни, АТО, представники громадських організацій, учні шкіл, студенти. Духовенство Волинської єпархії УПЦ відправило молебень і освятило монумент, а ветеранський хор «Подвиг» виконав пісні воєнних років.

Максим СОЛОНЕНКО.
Волинська область.
На знімку: до присутніх звертається голова обласної організації ветеранів України генерал-майор у відставці Олександр Булавин.

Фото автора.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Активісти впіймали браконьєрів

Біля села Терехівка Чернігівського району, в урочищі Гетьманське, активісти мережі «Вільні люди» та підрозділу «Самооборони Майдану» затримали шістьох лісорубів-браконьєрів з вантажівкою.

Зрізані дубки виявили раніше, тож влаштували засідку біля деревини, якої було приблизно 5 кубометрів. І ось вранці дочекалися: зі зловмисниками приїхав і замовник, якого разом з вантажівкою забрали до районного відділення поліції.

Нагадаємо, обласна рада запровадила мораторій на вирубку дерев. Як видно, це не зупиняє браконьєрів.

Василь ЧЕПУРНИЙ.
Чернігівська область.

Подарунок для найменших городян

Новий дитячий садочок «Вишиванка» став першим за останні 25 років дошкільним закладом, зведеним з нуля в Івано-Франківську. За проектом він розрахований на 190 місць, але реально може вмістити майже 300 дітей. На урочистостях з нагоди відкриття мешканців мікрорайону Пасічна привітав міський голова Руслан Марцінків, який зазначив, що невдовзі відкриються

садки і в 5 приміських селах. Також повністю відновлять ще один дошкільний заклад, який нещодавно повернули у власність місцевої громади. Новий садочок став наочним прикладом результативної співпраці місцевої влади і бізнесу. Підприємці, які мали заборгованість перед містом за пайовими вкладками, зголосились співфінансувати його будівництво.

Вл. інф.

ЦИФРА
96,34%
становить явка абітурієнтів на ЗНО з української мови та літератури на Львівщині, під час якого в регіоні діяв 71 пункт тестування. За проведенням оцінювання стежили 20 громадських спостерігачів та сім представників ЗМІ, повідомляють у департаменті освіти і науки Львівської ОДА.

Христина ГОРОБЕЦЬ.
Львівська область.

Підтримали земляків на передовій

Із чергової поїздки у зону АТО повернувся колектив працівників культури Вільковецького району

Хмельниччини. Волонтери побували у Миколаївці, Краматорську, Костянтинівці і Бахмуті, селах Тарасівка та Мемрик. Активісти та концертна бригада «Граймо» відвідали військовий шпиталь у Бахмуті, 12-й окремий мотопіхотний батальйон, 54-ту окрему та 28-му механізовані бригади. Окрім необхідної гуманітарної допомоги вручили бійцям і великодні писанки, паски, випічку та солодощі. Від вихованців будинку дитячої-юнацької творчості військовий отримали листівки з привітаннями та побажаннями, а від членів районної літературної спілки «Огневежа» — книжки.

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.

Гімназисти на спортивній галявині

У Полтавській гімназії № 21 відкрили сучасний спортивний майданчик. «Галявина» з'явилася тільки після того, як міська влада вирішила заданену проблему з відведенням землі. Тепер тут облаштували фактично невеликий стадіон із футбольним полем, майданчиком для ігор у волейбол та баскетбол, біговою доріжкою, обладнанням для силових вправ тощо. На все те загалом витратили 605 тисяч гривень. В урочистому відкритті взяв участь і міський голова Олександр Мамай.

Василь НЕЇЖМАК.
Полтава.

СПОРТ

У Базелі зіграють
«Севілья» і «Ліверпуль»

Футбол. Ліга Європи.
1/2 фіналу. Матчі у відповідь.
5 квітня.
«Ліверпуль» (Англія) —
«Вільярреал» (Іспанія). 3:0.
Перший матч — 0:1.
«Севілья» (Іспанія) —
«Шахтар» (Україна, До-
нецьк). 3:1. Голи: Гамейро,
9, 47, Едуардо, 44, Маріано
Феррейра, 59. **Перший матч**
— 2:2.
«Севілья»: Сорія, Маріано
Феррейра, Рамі, Каррісу, Тре-
мулінас (Ескудеро, 73), Криго-
вяк, Н'Зонзі, Коке, Банега
(Крістофоро, 89), Вітоло, Га-
мейро (Іборра, 82). **Тренер** —
Унай Емері.

«Шахтар»: П'ятов, Срна,
Кучер, Ракицький, Ісмаїлі, Ма-
лишев, Степаненко, Марлос
(Нем, 84), Коваленко, Тайсон
(Бернард, 76), Едуардо (Ден-
тіньо, 84). **Тренер** — Мірча Лу-
цеску.

Рефері — Бьорн Кейперс
(Нідерланди).
Севілья. «Рамон Санчес Піс-
гуан». 41 269 глядачів. 17 гра-
дусів.

Це схоже на якесь чаклун-
ство, та й годі: «Севілья» на-
чебто забронювала собі місце
у фіналі цього турніру. Причо-
му на кілька років уперед. Во-
на виграла попередні два зма-
гання. І тепер має серйозний
намір зробити це втретє.

Підопічні Емері знову вихо-
дять до головного матчу року
в Лізі Європи. Тепер їм про-
тистоятиме знаменитий «Лі-
верпуль», команда вольова і з
бойовим характером. Чи здат-
ні футболісти «Севільї» виріши-
ти і це надскладне завдання й
обстояти свій титул чемпіона
Ліги Європи? Відповідь отри-
маємо 18 травня, коли у фіналі
на стадіоні «Сант-Якоб Парк» у
Базелі (Швейцарія) зійдуться
«Севілья» і «Ліверпуль».

Торік у вирішальному поє-
динку іспанський клуб обіграв
наш «Дніпро». А тепер не
встояв на ногах уже на стадії
півфіналу і «Шахтар», ставши
здобичкою команди класної,
відмінно вишколеної. Якщо у
першій половині зустрічі була

якась інтрига, то в другому
таймі все стало на свої місця.

У цій зустрічі все відбувалося
в жорсткій боротьбі, з великою
кількістю порушень правил. Тут
перевага, на жаль, була явно на
боці «гірників», які «заробили»
сім(!) жовтих карток проти двох
у суперника. А це свідчення то-
го, що помиляється і часто по-
рушує правила той, хто посту-
пається в класі і готовності.

Головним козирем в атаці
«Севільї», без жодних запереч-
ень, є 28-річний француз Ке-
він Гамейро (**на знімку**). І він
довів це натхненою і результа-
тивною грою в двох поєдинках
проти «Шахтаря». Забив він у
Львові (реалізував пенальті) і
вдома відзначився дублем.
Одне слово, був корисним і
потрібним команді. Але суть у
тому, що він не був якоюсь
«білою вороною» на тлі «сірих
птахів». Уся команда діяла яс-
краво: самовіддано, зіграно і
дуже корисно. Це — головні
складові її успіху.

Щодо «Шахтаря», то бажан-
ня боротися в його діях, зви-
чайно, було присутнє. Однак
цього виявилось замало для
того, щоб упоратися з ниніш-
ньою «Севільєю».

**Геннадій
БРАНИЦЬКИЙ.**
Фото uefa.com.

Дамбу укріплять, щоб не змило Одесу

Одеська міськрада оголосила тендер, щоб визначити підрядника з виконання першочергових протиаварійних робіт на дамбі Хаджибейського лиману (на знімку). Як повідомив на прес-конференції заступник одеського міського голови В'ячеслав Шандрик, їхня загальна вартість — 41 млн. грн., з них майже 40 мільйонів — це субвенція, яку наприкінці 2015 року виділила облрада. Решта коштів надійдуть з міського бюджету.

За інформацією начальника управління капітального будівництва Одеської міської ради Бориса Панова, роботи, спрямовані на запобігання прориву дамби й затоплення району Пересипу, зачеплять ділянки довжиною майже 900 метрів. Їх проведуть у кілька етапів. Якщо тендер буде успішним, вони розпочнуться

вже до кінця червня і завершаться орієнтовно наприкінці жовтня.

Однак фахівці попереджають, що відновлення дамби аж ніяк не розв'язує проблеми рівня води в лимані, який надто високий. «Виконавши роботи, про які було повідомлено, ми отримаємо відновлення характеристик самої дамби, але при цьому не зникає проблема аварійно-небезпечного рівня води в самому лимані», — заявив В. Шандрик. У зв'язку з цим влада Одеси замовила в інституті «Укрпівденгіпродгосп» проєкт на розроблення заходів, які дадуть змогу знизити рівень.

Фахівці повідомили журналістам, що дамба — вторинне призначення насипу. Його будували під автодорогу на початку 1930-х років. Норматив-

ний термін його служби — 50 років. Нагадаємо, що на сьогодні дамба Хаджибейського лиману збігається з об'їзною дорогою навколо Одеси. Через сильні дощі й штормовий вітер у квітні 2015 року дамба частково зруйнувалася. За оцінками фахівців, у разі прориву в зоні затоплення може опинитися значна частина

міста — до 25 кв. км, де мешкають майже 50 тис. осіб і розташовані десятки підприємств. Також прорив дамби становить потенційну небезпеку руйнування залізничних колій і автодоріг.

Кирило ВОРОНКОВ.

Одеська область.

**Фото надане
Одеською міськрадою.**

На роковини депортації кримських татар усіх кличуть на Майдан

«18 травня ми всі — кримські татари» — під таким гаслом в Україні розпочалась інформаційна кампанія, приурочена до 72-х роковин депортації кримських татар із півострова. Її мета — через реальні життєві історії тих, хто пережив депортацію, нагадати світові і всім українцям про трагедію корінного народу Криму.

— Депортація — це сторінка в нашій історії, яку ми завжди пам'ятати-
мемо. Це той злочин, який на генетичному рівні змушуватиме нас рефлексувати, — заявила на прес-конференції у столиці перший заступник міністра інформаційної політики України Еміне Джапарова. — Я також не можу не проводити паралелей із сьогоденням. Адже те, що нині відбувається щодо кримських татар, — це так само злочин. Окупаційна влада півострова обрала для себе шлях «вичавлювання». Кримським татарам навіть забороняють пам'ятати цей день, забороняють збиратися на мітинги.

Тому цьогогоріч центр подій переміститься до Києва та «прикордонно-го» нині Чонгара. Як розповіла член

Меджлісу кримськотатарського народу Гаяна Юксель, Меджліс спільно з українським урядом готують комплекс заходів до Дня пам'яті жертв депортації. Так, 18 травня о 19.00 у Києві на Майдані Незалежності відбудеться жалобний мітинг та акція «Запали вогник у своєму серці». Які саме заходи заплановано у Чонгарі — поки що не повідомляють. До речі, пам'ять жертв депортації також вшанують у кримськотатарській діаспорі, зокрема, у Туреччині (Анкара, Стамбул), Німеччині, Канаді та США.

А рівно опівдні 18 травня усіх небайдужих просять долучитися до хвилини мовчання на вшанування жертв депортації.

Нагадаємо, 18 травня 1944 року розпочалася масова примусова депортація кримських татар із півострова. Майже чверть мільйона осіб було силою вивезено за кілька тисяч кілометрів від власних домівок, понад 205 тисяч із них були жінки та діти. Кожен другий примусового «перейзду» та першого року у засланні не пережив.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

«Молдовський» коньяк розливали у Каховці

Спирту, фальсифікованого алкоголю на 4,7 мільйона гривень і обладнання та фурнітури ще на мільйон вилучили співробітники поліції та Головного управління ДФС Херсонщини під час обшуку підпільного цеху у Каховці. Власники замаскували тіньове виробництво під закинуту споруду, але насправді робота тут просто-таки кипіла. В цеху знайшли 22 тонни контрабандного спирту та понад 10 тонн горілки й псевдоконьяку з маркуванням відомих виробників Республіки Молдова.

У відділі комунікацій ГУ ДФС Херсонщини принагідно додають, що тіньова гуральня працювала понад рік — її власники чудово конспірувалися. Самотужки свій товар вони по споживачах не розвозили, приймаючи замовлення через Інтернет. Відправляли тетрапаки с фальсифікованим спиртним також не самі, а через приватні фірми, що надають послуги експрес-доставки.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсонська область.

Порозумілися «азовці» і посадовці

Заходи, присвячені другій річниці полку «Азов», у Бердянську минули без пригод. Відбулася виставка бойової техніки. А ввечері сімсот учасників пройшли маршем з прапорами від Палацу спорту до Приморської площі.

«Голос України» повідомляв про конфлікт, який стався напередодні другої річниці полку. Нагадаємо, що бойовий шлях «азовців» розпочався 5 травня 2014 року у Бердянську. Голова Запорізької ОДА Костянтин Бриль дещо некоректно висловився щодо запланованих у місті-курорті заходів. У свою чергу бійці полку образилися. Щоб вирішити все в

конструктивному руслі, очільник області запросив на зустріч представників «Азова», де сторони зрештою і порозумілися. Обласна влада запевнила, що з великою повагою ставиться до захисників України взагалі, і до полку «Азов» зокрема. З бійцями було домовлено, що вони проведуть лише виставку бойової техніки (а не парад) на Приморській площі, тобто центральній набережній Бердянська. А піший марш вулицями міста відбудеться без смолоскипів.

Власне, так все і відбулося.

**Леонід
СОСНИЦЬКИЙ.**

Запорізька область.

РЕГІОН: ЗАКАРПАТТЯ

Нелегали приїхали помилуватися Карпатами

Десятьох іноземців віком від 19 до 46 років, які нелегально проживали в одному з готелів села Сусково Свалявського району, виявили правоохоронці.

«Серед них було дві жінки — одна із Сомалі, інша з Афганістану», — розповідає начальник Свалявського відділення поліції Ігор Покотецький. Вони поселилися в готелю ще 11 квітня. Зареєструвалися, заплатили за кілька днів проживання. Потім до них приєдналися друзі і, схоже, загостювали... У більшості — протерміновані довідки на право перебування в Україні. У двох афганців узагалі не було жодних дозволів. Як вони пояснили поліцейським, документи загубили тут під час прогулянки лісом. А щодо мети свого перебування на Закарпатті, то стверджували, що приїхали милуватися горами.

Двох афганців, котрі не мали документів передали працівникам Чопського прикордонного загону, щоб повернути на батьківщину. Щодо решти вісьмох складено адмінпротоколи.

Отримали спецодяг

Вісім комплектів спецодягу та вісім касок свалявським рятувальникам передав представник управління Закарпатської реформатської церкви, депутат Свалявської районної ради Микола Сацик.

Василь НИТКА.
Фото надане облДСНС.

Хотинська фортеця залишилася без лицарів

*Неабиякий інтерес викликала в багатьох інформація про від-
родження фестивалю-реконструкції у славному Хотині, яка з'я-
вилася нещодавно в мережі Інтернет. Легендарна фортеця на
Дністрі не раз відкривала туристичний сезон видовищними фес-
тивалями «Битва націй», «Середньовічний Хотин». Та ось уже
два роки, як лицарі у бойових обладунках під стінами стародав-
нього замку не з'являлися.*

Організатори фестивалю — представники Асоціації історич-них реконструкторів Середньо-віччя — повідомили, що цьогоріч «Середньовічний Хотин» не про-водитиметься. Але висловили сподівання, що в майбутньому він усе-таки повернеться до фор-теці.

Приємною є новина, що після дворічної перерви повертається «Бессарабський колорит» — фес-тиваль, який встиг здобути попу-лярність в Україні. Як повідомив начальник відділу культури Хо-тинської райдержадміністрації Юрій Марко, проведення цього колоритного фольклорного дій-

ства заплановано на 24—26 чер-вня. Передбачено різножанрову конкурсну програму, крім того — майстер-класи, виставки, се-мінари, лекції, екскурсії, а також конкурс на кращий народний костюм.

Сергій СУЛИМА.
Чернівецька область.

*На знімку: реконструкція
лицарського поєдинку на
фестивалі «Середньовіч-
ний Хотин».*

Фото
Максима КОЗМЕНКА.

ОГОЛОШЕННЯ

Втрачений паспорт МЕ № 947106, на ім'я Чередніченка Дениса Андрійовича, виданий Печерським РУ ГУ МВС України в місті Києві 07 липня 2009 р., **вважати недійсним**.

Повідомляємо, що 21 травня 2016 року о 18 годині у приміщенні сільського клубу за адресою: Чернігівська обл., Ніжинський район, село Сальне, вул. Жовтнева, 17 відбудуться загальні збори власників майнових паїв щодо питання укладення договору про управління і користування спільним майном, виділення окремого майна в натуру та з інших питань.

Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДАНІЕЛЬ" оголошує аукціон з продажу активів, що обліковуються на балансі банку, на електронному торговому майданчику Української універсальної біржі (www.uub.com.ua).

На торги виставляються 11 лотів на загальну суму (початкова ціна, без ПДВ) 10 241 334,88 грн. Детальна інформація щодо лотів та умов проведення аукціону розміщена на веб-сайті ФГВФО <http://torgi.fg.gov.ua> та сайті ПАТ "КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ДАНІЕЛЬ" <http://www.danielbank.kiev.ua>.

Час початку аукціону: 16.05.2016 року о 10:00.

Місце проведення відкритих торгів (аукціону) у формі електронних торгів: <http://uub.com.ua>.

Кінцевий строк прийому заяв на участь у відкритих торгах (аукціоні), оплати реєстраційного та гарантійного внесків - 12.05.2016 року до 17:00.

Організатор відкритих торгів (аукціону) в електронній формі: Українська універсальна біржа, код ЄДРПОУ 25158707, р/р № 26000000001643 в ПАТ "КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК", МФО 300614, адреса: м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 55, к. 413, тел. (044) 278-04-27, щоденно, крім вихідних, з 09.00 до 17.00.

За адресою: Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Л.Толстого, 106 **07 червня 2016 року об 11 год. 00 хв.** відбудеться повторний аукціон з визначення переможця з продажу на аукціоні майна ДП "Агропромисловий комбінат "Ужгородський": **Лот № 1** - Комбикормовий завод (включає в себе 68 приміщень виробничого призначення та 136 найменувань рухомого майна), 9 поверхів, загальна площа будівлі - 1350 м.кв.;

Початкова ціна лоту № 1: **1 502 041,41 грн та лот № 2 - Адміністративний корпус** (включає в себе 106 приміщень виробничого призначення), 3 поверхи, загальна площа будівлі - 784,3 м2. Початкова ціна лоту № 2 - **942 933,93 грн.** Для участі в аукціоні необхідно подати заяву, належним чином засвідчені копії установчих документів, документів, що підтверджують повноваження осіб, сплатити та додати до заяви докази сплати реєстраційного внеску у розмірі 17,00 грн., а також гарантійного внеску у розмірі 10% від початкової вартості лотів № 1,2, які вносяться грошовими коштами на рахунок організатора аукціону (продажу) - ПП "Агенція з питань майна та банкрутства": № 26001477965000 в ПАТ "УкрСиббанк", м. Харків, МФО 351005, код 34418023.

Можливість зниження початкової вартості на першому аукціоні з продажу лотів № 1,2 - відсутня.

Кінцевий термін подання заяв на участь в аукціоні та сплати реєстраційних та гарантійних внесків - до 30.05.2016 р. до 17:00 год. включно.

Переможцем аукціону визнається особа, зареєстрована учасником аукціону, яка запропонувала найвищу ціну. Ціна вноситься відповідно до умов Договору за результатами аукціону та ЗУ "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом".

Деталі аукціону розміщені на сайті Міністерства юстиції України <http://www.minjust.gov.ua/> та Вищого господарського суду України: <http://vgsu.arbitr.gov.ua/>.

Додаткову інформацію можна отримати в Організатора аукціону за адресою: 88000, Закарпатська обл., м. Ужгород, вул. Л.Толстого, 106, або за тел.: (0312) 61-40-44.

Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК" оголошує аукціон з продажу активів, що обліковуються на балансі банку, на електронному торговому майданчику Української універсальної біржі (www.uub.com.ua)

№ лоту	Найменування активу	Початкова ціна продажу лота (без ПДВ), грн.	Гарантійний внесок по лоту (без ПДВ), грн.
1	Нежитлові приміщення з №1 по №13 (групи приміщень №156), площею 141,60 кв.м., з №1 по №12 (групи приміщень №157), площею 160,30 кв.м., що знаходяться за адресою: м. Київ, вул. Микільсько-Слобідська, буд.2В	8 534 989,69	853 498,97

Лот виставляється для продажу на електронних торгах (аукціоні) за початковою ціною, без ПДВ.

Умови продажу:

- Аукціон проводиться відповідно до Правил проведення аукціонів в електронній формі з продажу активів банків, щодо яких Фондом гарантування вкладів фізичних осіб прийнято рішення про здійснення процедури ліквідації, та Регламенту організації та проведення торгів на електронному майданчику Української універсальної біржі. Переможець аукціону зобов'язаний сплатити Українській універсальній біржі винагороду за проведення аукціону. Порядок прийняття участі в аукціоні в електронній формі та детальна інформація щодо лоту розміщені на веб-сайті Виконавця: <http://uub.com.ua>.
- Аукціонні торги відбудуться за наявності не менше одного учасника.
- Учасники аукціону сплачують:
  - реєстраційний внесок - 689 (шістсот вісімдесят дев'ять) гривень 00 копійок, в т.ч. ПДВ, на поточний рахунок № 26000000001643 в ПАТ "КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК", МФО 300614, код ЄДРПОУ 25158707, отримувач - Українська універсальна біржа;
  - гарантійний внесок - 10% (десять відсотків) від початкової ціни продажу лота (без ПДВ) на поточний рахунок № 26007000000380 в ПАТ "КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК", МФО 300614, код ЄДРПОУ 25158707, отримувач - Українська універсальна біржа.
- Засоби платежу - грошові кошти в національній валюті України.
- Крок аукціону - 1 % (один відсоток) від початкової ціни лота.
- Витрати по організації та проведенню аукціону покладаються на покупця (переможця аукціону), який в момент подання заяви на участь в аукціоні укладає договір про умови участі в аукціоні з Виконавцем.
- Переможець аукціону зобов'язаний протягом 10 (десяти) робочих днів з дати проведення аукціону: 1) підписати протокол проведення аукціону; 2) сплатити в безготівковій формі кошти за придбане на аукціоні майно за вирахуванням суми гарантійного внеску на рахунок Замовника № 32073117001026 в Національному банку України, код МФО 300001, отримувач - ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК" (у стані ліквідації), код ЄДРПОУ 34353904, протягом 5 (п'яти) робочих днів після підписання протоколу проведення аукціону; 3) з'явитися до ПАТ "МІСЬКИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК" для підписання договору купівлі-продажу. Гарантійний внесок, сплачений переможцем аукціону, за винятком витрат по організації та проведенню аукціону, зараховується до ціни продажу майна, що підлягає сплаті.

Ознайомитись з активами, що пропонуються до продажу на аукціоні, можна щодня, крім вихідних днів, з 09.00 до 18.00, після реєстрації учасника аукціону, попередньо зателефонувавши за телефоном: (044) 536-92-11.

Час початку аукціону: о 10 год. 00 хв. 25.05.2016 року.

На початку проведення аукціону встановлюється час представлення цінових пропозицій, що складає 10 хв. від початку аукціону. Після отримання цінової пропозиції встановлюється час представлення пропозицій, що складає 10 хв. з моменту отримання останньої цінової пропозиції. У разі закінчення терміну представлення цінових пропозицій відбувається автоматичне завершення аукціону.

Місце проведення аукціону (у формі електронних торгів): www.uub.com.ua.

Прийом заяв на участь в аукціоні проводиться за адресою: м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 55, к. 413 та закінчується 23.05.2016р. о 17 год. 00 хв.

Бажаючи придбати активи звертатися до служби з організації аукціону: м. Київ, вул. Богдана Хмельницького, 55, тел. (044) 278-04-27, щоденно, крім вихідних, з 09.00 до 17.00.

Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК" оголошує відкриті торги (аукціон) з продажу активів, шляхом відступлення прав вимоги за кредитами іншим фінансовим установам, який проводиться на електронному торговому майданчику ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "УКР МОНІТОРИНГ" (скорочене офіційне найменування - **ТОВ "АУКЦІОН.ІЮА"**) (<https://www.aukzion.com.ua>)

№ лотів	Найменування активу	Кількість	Початкова ціна продажу усіх лотів грн. (без ПДВ)
з 5901 – по 6138	Право вимоги за кредитними договорами з фізичними та юридичними особами без/з забезпечення	332	121 670 691,01

Лоти №№ 6008-6026, 6110-6114, 6116-6123, 6126-6129, 6131, 6132, 6134-6137 - виставляються на повторні торги зі знижкою 30%.

Лоти №№ 5901, 5902, 5904, 5907, 5909, 5910, 5913-5937, 5940, 5941, 5945, 5949, 5950, 5952-5954, 5957-5979, 5982, 5983, 5986, 5987, 5989, 5990, 5993-6007, 6130, 6133, 6138 - виставляються на повторні торги зі знижкою 20%.

Лот № 5903, 5905, 5906, 5908, 5911, 5912, 5938, 5939, 5942-5944, 5946-5948, 5951, 5955, 5956, 6028, 6030-6032, 6034-6039, 6041, 6043, 6046-6048, 6050, 6055-6057, 6060-6072, 6075, 6077-6091, 6093, 6095, 6096, 6099, 6103, 6104, 6106-6109 - виставляються на повторні торги зі знижкою 10%.

Лоти № 5980, 5981, 5984, 5985, 5988, 5991, 5992, 6027, 6029, 6033, 6040, 6042, 6044, 6045, 6049, 6051-6054, 6058, 6059, 6073, 6074, 6076, 6092, 6094, 6097, 6098, 6100-6102, 6105, 6115, 6124, 6125 - виставляються на повторні торги.

Місцезнаходження об'єктів продажу: Кредитні справи позичальника знаходиться за адресою 43005, м. Луцьк, пр. Перемоги, 15. Детальний опис лотів знаходиться на сайті Організатора.

Учасники зобов'язані до початку проведення відкритих торгів (аукціону) ознайомитись з активами, що пропонуються до продажу на аукціоні. Ознайомитись можна з 09.00 до 18.00 год. за їх місцезнаходженням після реєстрації учасника відкритих торгів (аукціону) та укладення договору про конфіденційність, попередньо зателефонувавши за номером 050- 923-35-80. Прийняття участі учасником у відкритих торгах (аукціоні) вважається, що останньому в повному обсязі відома інформація про права, які виставлені на торги (аукціон), а також наявність/відсутність документів, що підтверджують право вимоги (кредитний договір, договір іпотеки, застави, поруки тощо) та стан претензійно-позовної роботи.

Умови продажу:

- Учасниками відкритих торгів (аукціону) можуть бути юридичні особи (фінансові установи - банки або небанківські фінансові установи, крім кредитних спілок).
- Аукціонні торги відбудуться за наявності одного учасника.
- Відкриті торги (аукціон) проводяться відповідно до Правил проведення відкритих торгів (аукціону) та Умов проведення відкритих торгів (аукціону), розміщених на сайті Організатора. Переможець аукціону зобов'язаний сплатити Організатору винагороду за проведення аукціону, згідно з підписаним договором з Організатором.

- Переможець відкритих торгів (аукціону) повинен підписати протокол, провести повний розрахунок з продавцем, укласти договір про відступлення прав вимоги за кредитними договорами та договорами забезпечення виконання зобов'язань. Усі витрати, пов'язані з укладенням та посвідченням договорів про відступлення прав вимоги і їх державною реєстрацією - покладаються на покупця - переможця відкритих торгів (аукціону).
- Засоби платежу - грошові кошти в національній валюті України.
- Крок аукціону - 1% від початкової ціни продажу.
- Розмір реєстраційного внеску - 500 грн. 00 коп., по кожному лоту окремо.
- Розмір гарантійного внеску - 10% від початкової ціни. Реєстраційні та гарантійні внески учасниками аукціону вносяться на поточний рахунок ТОВ "АУКЦІОН.ІЮА", код ЄДРПОУ 38811542, п/р 26004520594400 у в АТ "УкрСиббанк", МФО 351005.
- Прийом заяв на участь у відкритих торгах (аукціоні) буде проводитись на веб-сайті ТОВ "АУКЦІОН.ІЮА" (www.aukzion.com.ua), починаючи з 10.05.2016 року. **Кінцевий строк прийому заяв на участь у відкритих торгах (аукціоні), оплата реєстраційного внеску - до 18:00 год. 18.05.2016 року. Оплата гарантійного внеску - до 18:00 год. 20.05.2016 року** Подача електронних заявок на аукціон учасниками, які пройшли кваліфікаційний відбір на сайті Організатора з 10.00 год. до 11.00 год. **24.05.2016 року. Час проведення аукціону: з 11 год. 30 хв. до 12 год. 30 хв. 24.05.2016 року.**
- Місце проведення відкритих торгів (аукціону) у формі електронних торгів: www.aukzion.com.ua.
- Організатор відкритих торгів (аукціону): ТОВ "АУКЦІОН.ІЮА", 01042, м. Київ, вул. Вітряні Гори, 21/7 (літера А), тел. (044) 392-19-73, (098) 297-39-45 працює щоденно крім вихідних з 09.00 до 18.00.
- Продавець: ПАТ "Західінкомбанк" Код ЄДРПОУ 19233095. Юридична адреса: 43005, м. Луцьк, пр. Перемоги, 15. Рахунок: №32079109101002 Банк отримувача: ОПЕРУ НБУ у м. Києві МФО: 300001.

Я, фізична особа - підприємець Мельниченко Юрій Олексійович, ІПН 2632105075, зареєстрований у Подільському районі у м. Києві державній адміністрації (свідoctво про державну реєстрацію серії ВО № 059090, видане 26.07.2006 р., номер запису про державну реєстрацію 20710000000005062) повідомляю:

Фізичну особу - підприємця Єремійченка Андрія Миколайовича, ІПН 3127808830, зареєстрований у Дарницькому районі у місті Києві державній адміністрації, (реєстраційний номер 3127808830, виданий 03.06.2015 р., номер запису про державну реєстрацію 20650000000038645) про те, що Договір оренди нежитлового приміщення №1 від 05 червня 2015 року за адресо: м. Київ, вулиця Щербакова, 56/7, приміщення 42, площею 15 м.кв., припиняє дію 05 червня 2016 року у зв'язку з закінченням строку оренди. Прошу 05 червня 2016 року звільнити приміщення та підписати Акт прийому - передачі з 12 до 14 години дня 05.06.2016р.

Повідомляю додатково адресу для листування: м. Київ, 04111, абонентська скринька 34, Мельниченко Юрій Олексійович.

АТ "АРТЕМ-БАНК" повідомляє, що 26.04.2016 року належні АТ "АРТЕМ-БАНК" права вимоги до Савченка Юрія Олександровича, РНОКПП 2117214175, зареєстроване місце проживання: місто Сімферополь, вулиця Гагаріна, будинок 27, квартира 1, за Кредитним договором № 014/0060/73/77389 від 16.09.2008 року, укладеного між АТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ" та Савченком Юрієм Олександровичем, а також за Договором застави транспортного засобу, укладеного між АТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ" та Савченком Юрієм Олександровичем, посвідченого 16.09.2008 року приватним нотаріусом Сімферопольського МНО Ковальчуком Ю.І. за реєстровим № 4259, були відступлені Продосевичу Василю Івановичу, РНОКПП 3037301676. Підстава - Договір відступлення права вимоги від 26.04.2016 року, договір про відступлення права вимоги за договором застави транспортного засобу від 26.04.2016 року, які укладені між АТ "АРТЕМ-БАНК" та Продосевичем Василем Івановичем.

Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію ПАТ "Західінкомбанк" оголошує відкриті торги (аукціон) з продажу активів ПАТ "Західінкомбанк", шляхом відступлення прав вимоги за кредитами іншим фінансовим установам, який проводитиметься на електронному торговому майданчику Першої української міжрегіональної товарної біржі - <https://www.pumbt.com.ua>

Лот №649. Право вимоги за кредитними договорами №1702/06-616 та №2808/08-616. Початкова ціна - 883 782,00 грн. без ПДВ.

Лот - виставляється на перші торги (за новими умовами продажу).

Місцезнаходження об'єктів продажу: 43005, м. Луцьк, пр. Перемоги, 15.

Учасники зобов'язані до початку проведення відкритих торгів (аукціону) ознайомитись з активами, що пропонуються до продажу на аукціоні. Ознайомитись можна з 09.00 до 17.00 год. за їх місцезнаходженням після реєстрації учасника відкритих торгів (аукціону) та укладення договору про конфіденційність, попередньо зателефонувавши за номером 050- 923-35-80. Прийняття участі учасником у відкритих торгах (аукціоні) вважається, що останньому в повному обсязі відома інформація про права, які виставлені на торги (аукціон), а також наявність/відсутність документів, що підтверджують право вимоги (кредитний договір, договір іпотеки, застави, поруки тощо) та стан претензійно-позовної роботи.

Умови продажу: 1. Учасниками аукціону можуть бути юридичні особи (фінансові установи - банки або небанківські фінансові установи, крім кредитних спілок). 2.Аукціон проводиться відповідно до "Правил проведення аукціонів з продажу майна неплатоспроможних банків в електронній формі", розміщених на веб-сайті Організатора (далі - Правила). Учасник, що реєструється на аукціоні, приймає умови Правил, та зобов'язаний у разі визнання його переможцем сплатити Організатору винагороду за проведення електронних торгів, у визначеному Порядком розмірі, шляхом вирахування суми винагороди з гарантійного внеску переможця. 3. Розмір реєстраційного внеску - 685 грн. 00 коп.,без ПДВ. 4. Розмір гарантійного внеску - 10% від початкової ціни лота. Оплата гарантійного внеску здійснюється до 16:00 год. 20.05.2016 р. 5. Торги відбудуться за наявності одного учасника. 6. Реєстраційні та гарантійні внески учасниками аукціону вносяться на поточний рахунок Першої української міжрегіональної товарної біржі (скорочено ПУМТБ), код ЄДРПОУ 33448992, р/р 26503759 МФО 334851 ПАТ "ПУМБ" у м. Вінниця. 7. Засоби платежу - грошові кошти в національній валюті України. 8. Крок аукціону 1 % від початкової ціни лота. 9. Переможець відкритих торгів (аукціону) повинен підписати протокол, провести повний розрахунок з продавцем, укласти договір про відступлення прав вимоги за кредитними договорами та договорами забезпечення виконання зобов'язань. Усі витрати, пов'язані з укладенням та посвідченням договорів про відступлення прав вимоги і їх державною реєстрацією - покладаються на покупця - переможця відкритих торгів (аукціону). Гарантійний внесок, сплачений переможцем аукціону, зараховується до ціни продажу майна, що підлягає сплаті.

10. Організатор аукціону: Перша українська міжрегіональна товарна біржа, код ЄДРПОУ 33448992, тел. (0432)67-11-57, працює щоденно крім вихідних з 09.00 до 18.00. Час проведення аукціону: з 10:00 год. до 11:00 год. 24.05.2016 р..

Місце проведення аукціону: <https://www.pumbt.com.ua>.

Реєстрація учасників: проводиться на веб-сайті Організатора - <https://www.pumbt.com.ua> - з подальшим наданням заяв на участь в аукціоні на паперових носіях з додатками відповідно до Правил за адресою: 21050, м. Вінниця, вул. Козицького, 46, починаючи з дня публікації цього оголошення в газеті "Голос України" від 07.05.2016р.

Кінцевий строк прийому заяв на участь в аукціоні та оплати гарантійного внеску до 17:00 год. 20.05.2016 року.

З 10 травня по 8 червня 2016 року оголошується прийом документів на зайняття посад Директора, першого заступника та заступника директора Державного бюро розслідувань.

Відповідно до статті 11 Закону України "Про Державне бюро розслідувань" Комісія з проведення конкурсу на зайняття посад Директора Державного бюро розслідувань, його заступників, директорів територіальних органів та керівників підрозділів центрального апарату Державного бюро розслідувань оголошує конкурс на зайняття посади Директора Державного бюро розслідувань, першого заступника та заступника Директора Державного бюро розслідувань.

Документи від кандидатів, які бажають взяти участь у конкурсі, приймаються **з 10 травня по 8 червня 2016 року** включно.

Інформація щодо умов та строків проведення конкурсу розміщена на Урядовому порталі Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua/>

09.04.2016 о 6 ранку викрадені документи на ім'я Сміяна Павла Олександровича: паспорт серії МЕ 396892, виданий Деснянським РУ ГУ МВС, картка ПП 3228813013, водійські права, посвідчення капітана податкової міліції, серія KB 000209, вважати недійсними.

Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію АТ "ЄВРОГАЗБАНК" оголошує повторний аукціон з реалізації майна банку іншим фінансовим установам, шляхом відступлення прав вимоги за кредитними договорами та договорами забезпечення виконання зобов'язань на електронному торговому майданчику ДП "СЕТАМ" https://setam.net.ua			
№ лоту	Найменування активу	Початкова ціна продажу лота (без ПДВ), грн.	Гарантійний внесок по лоту (без ПДВ), грн.
144499	Право вимоги за кредитним договором №565-260412 від 26.04.12 р. укладеним із юридичною особою	73 535 700,00	7 353 570,00
144500	Право вимоги за кредитним договором №450-140711 від 14.07.11 р. укладеним із юридичною особою	118 300 000,00	11 830 000,00
144504	Право вимоги за кредитним договором №559-190412 від 19.04.12 р. укладеним із юридичною особою	123 900 000,00	12 390 000,00
144506	Право вимоги за кредитним договором №697-300513 від 30.05.13 р. укладеним із юридичною особою	42 000 000,00	4 200 000,00

Лот виставляється для продажу на відкритих торгах (аукціоні) в електронній формі за початковою ціною, без ПДВ.

Лоти №144499, 144500, 144504, 144506 виставляється до продажу на повторні торги.

Перелік майна, що включене до складу забезпечення за кредитом, розміщено на сайтах ДП "СЕТАМ" - <https://setam.net.ua>, АТ "ЄВРОГАЗБАНК" - <http://www.egb.kiev.ua>, а також на сайті Фонду гарантування вкладів фізичних осіб - <http://www.fg.gov.ua/>.

Умови проведення електронних торгів:

- Кожна особа, яка реєструється на аукціоні, приймає умови Порядку реалізації продажу майна неплатоспроможних банків шляхом проведення електронних торгів, текст якого розміщений на веб-сайті: <https://setam.net.ua>, та зобов'язана у разі визнання її переможцем сплатити ДП "СЕТАМ" винагороду за проведення електронних торгів, у визначеному Порядком розмірі, шляхом вирахування суми винагороди з гарантійного внеску переможця. Також кожна особа, яка реєструється на аукціоні, зобов'язана забезпечити подання ДП "СЕТАМ" належним чином завірені копії документів, що підтверджують статус фінансової установи.
- Учасниками відкритих торгів (аукціону) можуть бути юридичні особи (фінансові установи - банки або небанківські фінансові установи, крім кредитних спілок).
- Аукціон відбудеться за наявності не менше одного учасника.
- Гарантійний внесок - 10% від початкової ціни продажу лота.
- Гарантійні внески для участі у відкритих торгах (аукціоні) вносяться на поточний рахунок ДП "СЕТАМ", код код ЄДРПОУ 39958500, п.р. 2600900177443, в ПАТ "Комерційний банк "Хрещатик", МФО 300670.
- Засоби платежу - грошові кошти в національній валюті України.
- Крок аукціону - 1 % (один відсоток) від початкової ціни продажу лота.
- Усі витрати, пов'язані з укладанням договору відступлення права вимоги за кредитними договорами та договорами забезпечення зобов'язань, покладаються на покупця - переможця аукціону.
- Переможець відкритих торгів (аукціону) протягом 10 (десяти) банківських днів з дня наступного після закінчення електронних торгів зобов'язаний підписати протокол, укласти з продавцем договори відступлення права вимоги за кредитними договорами та договорами забезпечення зобов'язань і провести повний розрахунок з продавцем.

Ознайомитись з активами, що пропонуються до продажу на аукціоні, можна щодня, крім вихідних та святкових днів, з 09.00 до 18.00, після реєстрації учасника аукціону, попередньо зателефонувавши за телефоном: (044) 536-92-11.

Дата та час проведення відкритих торгів (аукціону): 24.05.2016 року з 09:00 год. до 18:00 год.

Місце проведення відкритих торгів (аукціону) у формі електронних торгів: <https://setam.net.ua>.

Прийом заяв на участь у відкритих торгах (аукціоні) /електронна реєстрація учасників/ буде проводитись на веб-сайті ДП "СЕТАМ" (<https://setam.net.ua>), починаючи з дати публікації цього оголошення.

Кінцевий строк прийому заяв на участь у відкритих торгах (аукціоні): 23.05.2016 року, о 09:00 год.

Організатор аукціону: ДП "СЕТАМ" код ЄДРПОУ 39958500 ДП "СЕТАМ", код ЄДРПОУ 39958500, поштова адреса: 04053, м.Київ, вул. Артема, буд. 73, тел. 044-331-17-21, працює щоденно крім вихідних та святкових з 09.00 год. до 18.00 год.

Уповноважена особа Фонду гарантування вкладів фізичних осіб на ліквідацію ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК" та ТОВ "КЕПІТАЛС ПРАЙС" оголошує про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу активів, що обліковуються на балансі банку

№ з/п	№ лота	Найменування	Початкова вартість (з ПДВ) грн.
1	2	3	4
1	139	1.Автомобіль легковий седан, марки DACIA, моделі Solenza Comfort, 2003 року випуску, сірого кольору, пробіг 216598 км., ДНЗ - 01346 BA. *, **, ***	20 928,96
2	140	1.Автомобіль вантажний, марки ISUZU, моделі NOR - 71, 2004 року випуску, синього кольору, пробіг 369200 км., ДНЗ - AC 0371 AB. *	78 185,28
3	141	1.Автомобіль легковий седан, марки Mercedes-Benz, моделі S600, 2006 року випуску, чорного кольору, пробіг 318000 км., ДНЗ - AA 0370 IP. *, **	522 230,40
4	142	1.Автомобіль вантажний бортовий, марки MUDAN, моделі MD 1044, 2006 року випуску, сірого кольору, пробіг 252568 км, ДНЗ - AC 5123 AH. *	59 659,20
5	143	1.Автомобіль вантажний бортовий, марки MUDAN, моделі MD 1044, 2006 року випуску, сірого кольору, пробіг 252568 км, ДНЗ - AC 5124 AH. *	59 659,20
6	144	1. Автомобіль вантажний, тягач, марки RENAULT, моделі MAGNUM, 1999 року випуску, оранжевого кольору, пробіг 930709 км, ДНЗ - AC 0329 AH. *	175 127,04
7		2 напівпричіп бортовий тентований марки Trauller,1998 року випуску, сірого кольору, ДНЗ - AC 3437 XX. *	

* - лоти виставляються на повторні торги зі знижкою 20%, ** - автомобіль знаходиться в розшуку; *** - автомобіль після ДТП.

Звертаємо увагу на ту обставину, що ПАТ "Західінкомбанк" в особі Уповноваженої особи Фонду під час реалізації майна не несе відповідальності за обтяження, арешти,оголошено в розшук, тощо на майно, що виставлене на відкриті торги (аукціон), які можуть бути виявлені під час або після реалізації майна.

Місце знаходження майна : м. Луцьк, вул. Вахтангова, буд. 12-А.

Умови продажу: Відкриті торги (аукціон) відбудуться за наявності не менше ніж 2 (два) учасника. Кожний учасник відкритих торгів (аукціону),який реєструється на участь у відкритих торгах (аукціону) приймає "Правила проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу майна банків щодо яких Фондом гарантування вкладів фізичних осіб прийнято рішення про здійснення процедури ліквідації" ТОВ "КЕПІТАЛС ПРАЙС" та зобов'язаний у разі визнання його переможцем відкритих

торгів (аукціону) сплатити ТОВ "КЕПІТАЛС ПРАЙС" винагороду згідно протоколу та інформації на сайті: capitals-price.com.ua, за проведення відкритих торгів (аукціону) - шляхом вирахування суми із гарантійного внеску переможця відкритих торгів (аукціону), тексти яких розміщенні на веб - сайті Організатора: capitals-price.com.ua.

Розмір реєстраційного внеску становить: 510 грн. 00 коп. (п'ятсот десять гривень 00 копійок), без ПДВ. Розмір гарантійного внеску, без ПДВ, 10 % від початкової вартості. Реєстраційний та гарантійний внески учасників відкритих торгів (аукціону) вносяться на поточний рахунок ТОВ "КЕПІТАЛС ПРАЙС": р\р 26002430397 в АТ "Райффайзен Банк Аваль" в м. Києві, МФО 380805, код ЄДРПОУ 34896182.

Крок аукціону 1 % від початкової вартості лота. Засоби платежу: грошові кошти в національній валюті України.

Переможець відкритих торгах (аукціону) повинен підписати протокол відкритих торгах (аукціону), провести повний розрахунок з продавцем протягом 10 (десяти) робочих днів з дня наступного після закінчення відкритих торгів (аукціону) та підписати договір купівлі - продажу придбаного майна. Усі витрати, пов'язані з нотаріальним посвідченням договору купівлі - продажу майна та його державною реєстрацією - покладаються на покупця - переможця відкритих торгів (аукціону). Неподання, неповне подання обов'язкових документів, не підписання договорів та несплата гарантійного та реєстраційного внесків є підставою відмови в допуску та участі у відкритих торгах (аукціону). Банківські реквізити продавця: н/р № 32079109101002 в ОПРЕУ НБУ у м. Києві, МФО 300001, код ЄДРПОУ 19233095.

За більш детальною інформацією та з приводу особистого ознайомлення з документатією та майном звертатися до ПАТ "ЗАХІДІНКОМБАНК" за адресою: 43005, м. Луцьк, проспект Перемоги, буд. 15, в робочі дні з 10.00 до 15.00 за попереднім записом до телефону : (050) 378 - 36 - 24. **Організатор відкритих торгів (аукціону): ТОВ "КЕПІТАЛС ПРАЙС":** 08600, Київська область, м. Васильків, вул. 1-го Травня, 12, тел. (094) 905 - 51 - 89, ЄДРПОУ 34896182, графік роботи: з понеділка по п'ятницю: з 10.00 до 17.00. Прийом заяв та реєстрація на участь у відкритих торгах (аукціону) - проводиться на веб - сайті Організатора capitals-price.com.ua починаючи з дня оприлюднення цього оголошення.

Час проведення аукціону: відкриті торги (аукціон) будуть проводитися **24.05.2016 р.** починаючи **з 10.00 до 11.00.** У разі, якщо учасник відкритих торгів (аукціону) зробив крок в останні 5 хвилин до часу закінчення відкритих торгах (аукціону), час проведення відкритих торгах (аукціону) продовжується на 5 хвилин. Місце проведення електронних торгів (аукціону): capitals-price.com.ua. Кінцевий термін реєстрації заявок на участь у відкритих торгах (аукціону): **18.05.2016 року до 17.00.** З детальним описом лотів та умовами проведення відкритих торгах (аукціону) можна ознайомитись на веб - сайті Організатора : capitals-price.com.ua.

Сьогодні в Україні переважно хмарно, короткочасні дощі, грози, місцями гради. Вітер північно-східний, 5—10 м/с, під час гроз можливі шквали 15—18 м/с. Температура вночі 5—10 градусів тепла, на узбережжі морів і в східних областях — 8—13. Удень 13—18 градусів зі знаком плюс, на Закарпатті, в південній і східній частинах — 17—22 вище нуля

УВАГА: КОНКУРС!

Фото https://twitter.com/

Що це означає?

Курінний розуміє: свята, картопля, але просить не розслаблятися і вчасно відправляти свої жарти на конкурс. Їй-богу, шкода, що деякі дотепи наших друзів так і не потрапляють у «Курінь» через запізнення. А призерами цього «аварійного» етапу стали: В. Момотюк, А. Чорний та С. Заворозко. Отже:

- 1. Які ваші перші враження від роботи уряду Гройсмана?
- В. Момотюк — 3.
- 2. Журналістка Lifnews для ростелеканала: «То ви підтверджуєте, що і вас і ваше авто згвалтували члени «Правого сектору?».
- А. Чорний — 2.
- 3. Бачу, ви дуже поспішаєте, але все-таки оцініть ефективність заміни міліції на поліцію...
- С. Заворозко — 1.

— Сьогодні наша тема заняття — посадка в авто. Завтра — вихід із кабіни.

Г. Макаренко (4).

— Ви не дотягнули до Європи, шановний друже, при Яценюку, чи зможете це зробити при Гройсмані?

Р. Тимошейко.

— Алло? Вам невідкладну? Поліцію? Евакуатор? Ритуальне бюро?

— Все па-кетом.

Р. Муха.

Мабуть, довго їхав, Бо трішки втомився. І на капоті Майже приземлився.

В. Власенко.

— Ну як доїхали? А скільки дали поліцейській патрульній поліції, щоб дістатися до фінішу?

В. Белов.

— «Ескімо» не бажаєте?!

І. Пата (12).

— Зараз зуби позбираю й дам інтерв'ю.

І. Заречняк (1).

— Чи можете ви своєю міцною головою пробити броньоване скло?

— Ні не зможу, бо хто ж мене посадить в автомобіль олігарха.

М. Варениця.

— Як вам удалося біля самого фінішу аж на півголови обігнати власне авто?

— До Європи поспішаю.

Т. Сільванович.

Картинка для українських ЗМІ: — Хто ви? Назвіться, будь ласка! — Я нардеп. Шойно позбувся недоторканності.

С. Мефодовський (8).

— Це ви так у Європу вікно прорубали?

М. Капуста (2).

— Ви куди так поспішаєте? — Подзвонили їхати на голосування у Верховну Раду, там головів бракувало.

В. Ігнатенко (9).

— Живий. Слава Україні.

В. Гіболенко.

У дужках зазначено кількість балів, які вже мають автори.

А тепер нове завдання. — Святий Георгій у «ленті»?

Утім, у наших дотепників знайдеться своя версія на це диво...

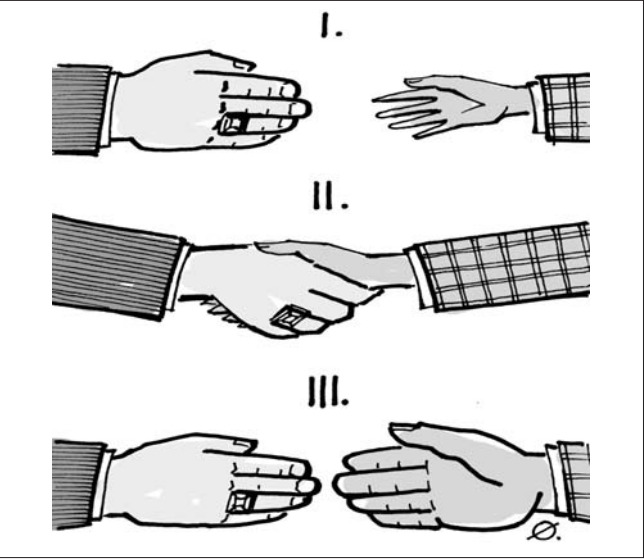
Курінний нагадує: свої варіанти надсилайте на електронну адресу sud@golos.com.ua або поштою: на конверті з адресою «Голосу України» пишіть «Курінь» — «Що це?».

Фото з сайту Kaifolog.ru

ДОШКА ПОШАНИ

Свині і яблуні

Володимир Омелян, міністр інфраструктури:

— Моє завдання — відігнати від яблуні свиней...

Від чергового:

— Не, невже вас свинячий грип, який підхопили камікадзе Яценюка, нічого не навчив? Не можна відганяти свиней без маски на урядовому обличчі... інакше зарохкаєш раніше, ніж дозріють яблука!

Без царя в голові

Олег Царьов, колишній народний депутат-регіонал:

— Дорогі одесити, душа болить пам'яті загиблих одеситів. Можна сказати, що події на Донбасі, в «Новоросії», починалися з Будинку профспілок в Одесі. Починалися всі з Одеси й Одесою будуть закінчуватися. Нині в Одесі багато озброєних людей. Вони вас бояться. Ми прийдемо...

Від чергового:

— Не, одесити мають вам що-то сказати... Для таких, як ви, в Одесі є чудові підгузки... царські! І перед приходом їх слід надягати саме на те місце... без царя, що посварилося з мізками. І сором прикриє, і менше смороду буде... Так ви йдете, слава Богу, чи залишаєтеся, не дай Боже?

«На тебе, таке викинуть, взяв и умер посреди полного здоровья»

Олександр Захарченко, глава «ДНР» (під час так званої прямої лінії з мешканцями Одеси та Бессарабії):

— Ми, як будь-які брати, кидаємося на допомогу туди, де вже горить. Я впевнений, що коли в Одесі буде повстання, то добровольці не лише з Донбасу, але з усього «руського міра» поїдуть до вас, щоб допомогти.

Від чергового:

— Не, коли від'їжджатимете до Одеси — попередьте Путіна! Нехай він одразу шукає достойну заміну... «Мало лі шо»... Ви ж, мабуть, не з калашниковим у руках поїдете, а з... сірниками.

Гріхопосадка

Леонід Кравчук:

— Президент має почати діяти, інакше його звинуватять у всіх смертних гріхах. Я на своєму віку це все бачив на прикладі Ющенка, і Кучми, і багатьох інших...

Від чергового:

— А діяти — це як? Посадити чотирьох друзів Президента — Президентів... Кравчука, Кучму, Ющенка, Януковича? Це я так, для прикладу, щоб полякати інших грішників... Чи на фіг лякати?..

Замкнуті люди

Вікторія Нуланд, помічник Держсекретаря США:

— Україні потрібен новий Генпрокурор... Мабуть, час замкнути деяких із тих людей, які стільки часу грабували народ України...

Від чергового:

— Не, замкнути людей не можемо — це «безчеловечно»! Замикаєм тільки золотий батон або діаманти. І то до ранку. Доки Генпрокурор спить. А встане — доведеться повертати... Бо без батона ці люди навдріз відмовляються далі... розбудувати країну.

Голковколювання

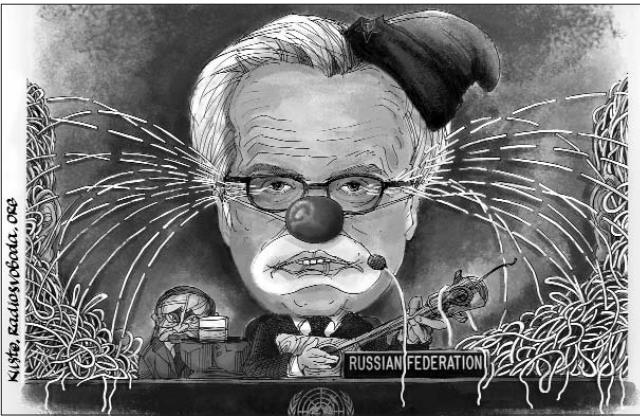
Роман Безсмертний (про учасників Мінського процесу та вибори на Донбасі):

— Я й сьогодні, провівши купу часу на самітах та зустрічах, не можу зрозуміти, звідки ця сверблячка?

Від чергового:

— Просто на... поті в Європи визрів азійський чиряк, а доктор Путін жодних ліків не визнає — тільки голковколювання... «пятиконечной звездой»! А після неї, знаєте, яка сверблячка...

Паралельне визначення... Меркель!

Віталій Чуркін, представник РФ в ООН:

— Ідея розміщення озброєної поліцейської місії ОБСЄ на Донбасі не має стосунку до реальності.

Від чергового:

Тому що там, за «поребриком», реальний «мір» стає паралельним — «руським міром»! Де досі в окопах сидять... «дедівоевали», а на міжнародну арену «вместо» клоунів виходять... чуркіни!

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО, Миколи КАПУСТИ, Василя ФЛЬОРКА.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

Наступний номер газети «Голос України» вийде 11 травня 2016 року.

Над номером працювали: Ліна КУЩ, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ, Світлана ЧОРНА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси та передплата ціна на 2016 рік

Для фізичних осіб:
40214 — 20 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 16 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 50 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф»,
04073 м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 47282

Макет, верстка —
редакція газети
«Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Сайт — www.golos.com.ua

